

گوندی بیڑکیات

بہرہہفکرن

ہہمال جہمال بیڑکیاتی

حہجی ٹہحمہد بیڑکیاتی

گوندی بیړکيات

بهره فکرڼ:
حجی ئەحمەد بیړکياتی - هه‌ئال جه‌مال بیړکياتی

پیداچوونا زمانی و خالبه‌ندی:
ماموستا ئەیوب نسری

سه‌ره‌رشت:
راگر (عمید) محمەد حسەن عەبدوللا بیړکياتی

به‌رگ و دهره‌ئانا هونه‌ری:
عصام حجی طاهر

وینه:
ئەياس مه‌جید صالح بیړکياتی

چاپا نیکن / 2020

تیراژ: 1500 دانە

هژمارا سپاردن: (D- / 20)

ل ریڤه به‌ریا په‌رتوو‌کخانه‌یین گشتی

ل پارێزگه‌ها ده‌وکت

چاپخانه‌یا:

ده‌وک / کوردستان

گوندی بیڑکیات

بہرہہ فکرن

ہہ مال جہ مال بیڑکیاتی

جہ جی ٹہ حمہد بیڑکیاتی

سۆپاسى

- سۆپاس بۇ مامۇستا ئەيۈب نىسى، سەرەرايى كارو ئەركىن خۇيىن پۇژانە دەمى خۇدايە مە پىداچوون و خالبەنديا پەرتووكى كرى.

- سۆپاس بۇ روى سىپى و شارازايىن گوندى بىركيات، دەستپىكى ھەتا دووماھىكى دگەل مەدا دھارىكار بوون.

- سۆپاس بۇ كاك ئەحمەد عوسمان، ھەرۈەسا ھەمزە سەلىم بىركياتى، كۆب شەف و رۇژ خۇب مەقە ماندى دكر.

ديارى

ئەف پەرتووكە ديارى يە...

بۆ ھەمى ئەقېندار و خويندەقانىن پەرتووكان.
بۆ خەلكى گوندى بېركىيات ئېك ب ئېك.
بۆ ھەمى كال و خۇدانىن سەربۇران.
بۆ وان كەسىن راستيان دئىخنە بەر ئېك.
بۆ وان كەسىن ئەقېندار دگەل ئيانا جاران.
بۆ كەسىن ئارېشان شروڧە و چارەسەر دكەن ب رېك و پېك.
بۆ مامۇستايىن ئيانى دەيك و بابان، ئەو يەكەمىنن بۆ
مرۇقى دىنە رېك.

پيشه‌کی

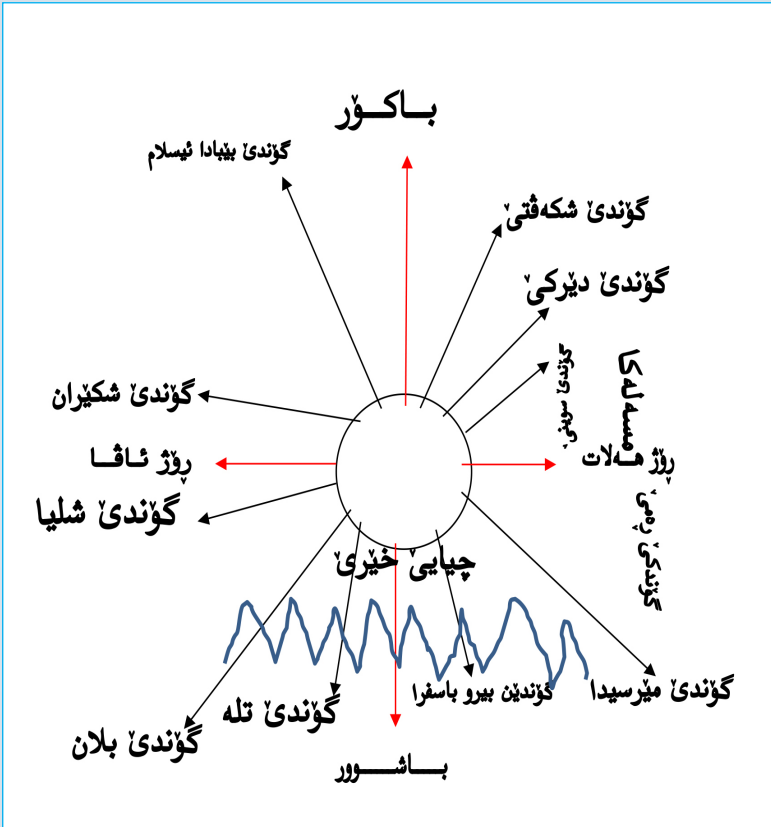
گوندی بیړکيات ئیکه ژ گوندین باشووری کوردستان، دکه‌قیتنه ده‌قهره به‌رواری ژیری یا، سهر ب ده‌قهرداریا ئامیدی قه ب سهر ناوچه‌داریا چه‌مانکی، گونده‌کی گشتوکالی یه ل سالا 1997 ل بهر شهره‌کی سه‌پاندي هاته چولکرن، سالا دویش دا گوند هاته سوتن، به‌لی چ جارن وه‌کی سالا 1997 ز نه‌هاتیه سووتن هه‌می دارو بارین ب ته‌مه‌ن ژناف چوون ب تاییه‌ت دار گويز.

خه‌لکی گوندی هه‌می ده‌مان دئاماده‌بوون بؤ ناث ریژین شوره‌شی بؤ پاراستنا ئا‌خا کوردستان بی‌ن تفه‌نگ نه هه‌لگرتین نان بؤ پیشمه‌رگان دبرنه جه‌پین ده‌ست نیشانکری.

خه‌لکی گوندی بیړکيات گه‌له‌ک شه‌هید و قوربانی داینه بو ئا‌خا کوردستانا پیروژ، هه‌تا سالا 2020 پتر ژ 100 جه‌رگ شیرین گوندی بیړکيات سینگ پیلانه دناث چه‌په‌رین به‌رگریی دا شانازی ب ئالا و میژوویا کوردستان دبه‌ن، پشتی سالا 2000 ز گه‌له‌ک که‌س ژ خه‌لکی گوندی بیړکيات وه‌ک ماموستا، فه‌رمانبه‌ر، هاریکارتین نۆژداران ده‌ست بکاربوون و به‌رده‌وامیی دانه ژ بؤ خزمه‌تکرنا کوردستان خه‌لکی گوندی د ئیک گرتیینه شانازی ب ئیک و دوو دبه‌ن.

ژ رامانا ناثی گوندی بیړکيات دیاردییت گه‌له‌ک مه‌رو مالات لی هه‌بووییه، ئه‌گه‌ر مروّف دناث ئاقاری گوندی بیړکيات دا بگه‌ریت، دی بؤ مروّقی دیار دییت، دکه‌قندا گونده‌کی مه‌زن بوویه، ژبه‌رکو دی بی‌نی ئاقاری وی هه‌می که‌قنه ره‌ز یان نزه‌نه،

ههروهسا گورستانين گوندی ژی بهلگه نه کو گونده کی کهفن و مهزن بوویه، (4) شینوارپن دیران دکهقنه دناف ئاقاری گوندی بېرکيات دا دبېته گونده کی سنووری دناقبه را عهشېره تېن بهرواری و مزویربان، ده می کاروانی ژ باکووری بو باشووری دهاتن، یه کهم گوند دکه هشتنه گوندی بېرکيات، یان ده می باشووری دزقرین بو باکووری دو ماهیک گوند بېرکيات بو، لهوما هه می ده مان گوندی بېرکيات یا ب میتقان بو، ژین و ژیارا خه لکی گوندی ل سه ر مه رومالاتی و چاندنا ده رامه تی ئاقی و دیمی مینا سماق وباهیقان و میتین تری و گويزان و ب چاندنا تویتنی و خیاران یا بناف و دهنگ بو و ریکا ترؤمبیلان لده ستپیکا سالتین حهفتییا خه لکی گوندی ب تهقرو بېراو قه زمان یان کو ب هیتزا ملان گه هاندیه گوندی، ههروهسا خه لکی گوندی بېرکيات رۆژانه ب پیمان دچوونه گوندکی ره می و مسه له کا، بو سه خبیریکرنا ده رامه تی خو ژدار میوان و برنج و کونجی و ماشان... هتد ئیقاری دزقرینه گوندی بېرکيات، دناف مال و کس و کاربن خو، لسه ر چالاکیتن رۆشنبیری (اسماعیل الکلبوی) ل سالا 1364مش - 1944 ز دناما (اداب البحت) چهند خاله ک لسه ر بېرکيات نفیسینه.

سنوور و جوگرافیا گوندی بیرکیات

سنور و جوگرافيا گوندی بیړکيات

- 1 - **باشووری گوندی بیړکيات** سنوری وی دبیته زنجیرا سهری چیاپی خیری دگهل دهقرا شه مکانی گوندین تله و بلان و بیرو باسفر و میرسیدان.
- 2 - **پوژ ئاڤا سنوروی گوندی بیړکيات** دگهل گوندی شکیران و گوندی شلیا دهیته گریدان.
- 3 - **باکووری پوژ ئاڤا سنوروی گوندی بیړکيات** دگهل گوندی بیبادا ئیسلام دهیته گریدان.
- 4 - **باکووری سنوروی بیړکيات** دگهل گوندی شکهفتی و گوندی دیړکی دهیته گریدان.
- 5 - **باکووری پوژ هلات سنوروی بیړکيات** گوندی سوهینی یه ئه وژی سهر ب بیړکيات فهیه، ژ لایی باکوور سنوروی وی دگهل بلمبسا دهیته گریدان.
- 6 - **پوژ هلاتا گوندی بیړکيات** گوندکی ره می و مسه له کا هر دووک گوند سهر ب بیړکيات فهنه، ژ پوژ هلاتی فه سنوری وان دگهل گوندی گری چه م روبه تی دهیته گریدان، باکووری مسه له کان سنوروی وی دگهل گوندی خاله تان دهیته گریدان.

رامانا ناڅی گوندی بېرکيات

- د نېنسکلویډيا پاريزگهها دهوکی دا يا ديارکری کو ناڅی بېرکيات يا ژناڅی (بیتکار) هاتی، بهری نهو مالباتا ژ گوندی بیتکار هاتیه گوندی بېرکيات، بېرکيات گوند بوو خه لک تیدا دژيان، ژبه رکو ده می نهو مالین ژ بیتکار هاتینه سهر گوندی بېرکيات، هندهک مالین دیژی لسهر فی گوندی بووینه، بهلی نفیسهری نهو ژی يا دایه ديارکرن کو بوچونهکا لاوازه.

- بوچونهکا يا ههی، دبیتژیت ناڅی گوندی بېرکيات، يا ژناڅی (بېرکيات) هاتی، دبیته دوو ناف (بیر) يا ژ ناڅی (بیری) يان (بیربقان) هاتی، (کیان) يا ژ (کیانا مهشکی) نانکو ینان و برنا مهشکی هاتی، بهلی ب دهر بازبونا ده می، بو خوشیا ناڅی، سفکبونا زمانی، پیتا (ن) هاتیه گوهورین بو، پیتا (ت) ناڅی وی بووییه (بېرکيات).

- بوچونا دروست نهوه ناڅی بېرکيات يا ژ (خیرو بهرکهت) هاتی، نهوژی خیر يا دچیاپی دا و بهرکهت — بهرکات يا د ناقارو گوندی بېرکيات دا.

بهرکهت __ بهرکات دبوورینا ده می دا، بهرکات يا بوویه بېرکيات، نانکو بکورتی گوندی بېرکيات گوندهکی ب پیت و بهرکهته و خیرو بېرین فی گوندی ب دووماهیک ناهین، نانکو نهو دشین بېرین (بیت البرکه)یه، جهی بهرکهتی و زیده بوونی یه.

نهو بوچونه يا گونجایی یه، گهلهکا بهپزه نهگهر نهو دناڅ

ئاقارئی گوندی دا بگهرین ههمی جوورپن داروباری دئی دناڤدا
بینین،

بۆ نمونه: دارپن کهزان، بیتمک، گوھویژک، کورستک،
دارپن دینداری، دار مازی، داربهری... هتد دگهل ههمی گیاییین
بوھارئی، ههروهسا ئاقارئی ئهفی گوندی گهلهک یی بهرفرههه،
دوهختی خودا گهلهک مهرو مالات دئاقارئی گوندی بیترکیات دا
ژیاینه، ههروهسا دساللا 2009 په ترۆل ل ئاقارئی گوندی بیترکیات
دهرکهفتی یه، رۆژ بو رۆژی کانپین کانزایی (گازا رهش) دهپنه
کۆلان، ههتا ساللا 2020 ژی یا بهردهوامه ئهگهر ئهم ژلایئ
سهرزمیری بهحسا گوندی بیترکیات بکهین هژمارا وان دگههپته
نئیزیکی چوار هزار مرۆڤان.

چیاپی خیری ئانکو خیر و بیتر ژی دبپته خهلکی گوندی
ئهگهر ئهم ههردووک په یقان پیکشه گری بدهین دبپته خپرو بیتر
ئانکو (بیت البرکات).

رېک دبنه سى جوور:

أ - رېکين ترؤمبيلان: ئەف رېکه دکهئندا ب هيزا ملان دهاتنه چيکرن بهلى پستي شورهشا پيشهسازى ناميرين پيشکهفتى هاتنه ديارکرن برېکا ناميران دهينه چيکرن.

--- رېکا ترؤمبيلان (جاده):

ل دهستپيکا سالا 1970 ئەف رېکا سهرهکى يا گوندى بېرکياته ب قهزمه و مهربيلان نانکوب هيزا ملان هاتيه چيکرن، ئەف رېکه ل باشوروى رۆژههلاتى قه دهيته گوندى، دهريازدبيت، بؤباکوورى و بؤگوندین شکهفتى و بلمباسا ژلايهکى و ژلايهکى دى بؤگوندین بيبادا ئيسلام و کارهقا و کانيمازى دجيت.

ب - رېکين پياده: ئەف جووره رېکه مرؤقان بين چيکرين بؤ هاتن و چوونا پياده و گيانهوهرين کهوى بؤ برئقهبرنا ژيارا رۆژانه، بهلى نهوهکى رېکا ترؤمبيلان هاتيه ههلکولان بهلکى هندهک دار هاتينه برين جهين بزهحمهت هاتينه خوارکرن دبنه ژؤرداهى و چهپ و زقروک و لوقه.

کهرخه رېک: ئەف رېکه بهردهوام ناهينه بکار ئينان ژلايى مرؤقانه بهلکى بؤ گيانهوهرين کهوى دهينه بکار ئينان ههروهسا رېکين گيانهوهرين کويشى ژى دبنه کهرخه رېک.

1 - رېکا کانیکا دیکى: ل گوندى بېرکيات دچيته گوندین تله و بلان ل بنارى چيايى خيىرئ دست پيدکهت، بؤ گوندى ل دهقرا شهمکانى بهرهف سهرى بؤ باشوروى رۆژثاقايى، ل سهرى دبسته دوو رېک، ئيک بؤ گوندى تله يا دووى بؤ بلان.

2 - رېکابه ره کيلى: ل باشوروى رۆژههلاتا گوندى بېرکيات

ل بناری چيايی خیرى، سەردکەڤیتە سەرى چيايی خیرى، بۆ گوندین بیر و باسفران و میرسیدان.

3 - ریکا گەوریکى: بەرەف بەرتیکى دچیت ل رۆژەهەلاتا گوندی دەست پیدکەت، بو گوندی سوهینی، گوندکى رەمى، گوندی مسەلەکان.

4 - ریکا گەلى: باکوورى رۆژەهەلاتا گوندی بېرکيات دەست پیدکەت بو گەلیی بېرکيات، ژ لایى رۆژەهەلاتیڤه دچیت بۆ گوندی دېرکى.

5 - ریکا گله سپیکى: ل باکوورى گوندی، دەردکەڤیت، سەر ژوردا دبیت بو گەلیی بېرکيات ژ لایى رۆژئاقایى ڤه بو گوندی شکەفتى دچیت.

6 - ریکا ملی: ل پشتا گوندی بېرکيات دەست پیدکەت، بو باکوورى رۆژئاقایى دچیت بو گوندی شلیا و شکیران.

7 - ریکا پائینگینی: (کۆکەلى) پشتا گوندی سەردکەڤیتە سەرى، بەرەف باشوورى رۆژئاقایى دچیت بۆ گوندی شکیران.

8 - ریکا بوتنا و تەڤزینی: گوندی بېرکيات بەرەف باشوورى رۆژئاقایى دچیت بۆ گوندی شلیا.

- 1 - **چپایی خیری:** دکه فیته باشووری گوندی کهفن ههروهسا دبیته سنۆری گوندی دگهل دهقرا شه مکانی.
- 2 - **نسای قه سیلکا:** دکه فیته رۆژئاقایی بیستانین بیرکیات.
- 3 - **خراپین ملا:** دکه فیته باشووری رۆژئاقایی گوندی بناری چپایی خیری.
- 4 - **ریزه دارئ:** دکه فیته باشووری رۆژئاقایی گوندی بناری چپایی خیری.
- 5 - **نزی سلیمان دریرکی:** دکه فیته باشووری رۆژئاقایی گوندی بناری چپایی خیری.
- 6 - **خراپی بازی:** دکه فیته رۆژئاقایی گوندی بیرکیات.
- 7 - **گه ریکا میشی:** دکه فیته باشووری رۆژئاقایی گوندی نزاری چپایی خیری رۆژئاقایی رهزی ئەحمه دی ئوسمان.
- 8 - **شوقی:** دکه فیته رۆژئاقایی مهیدانا بیرکیات پشت گۆرستانا ملکا ره شویلا.
- 9 - **خرابه کا:** دکه فیته باشووری رۆژئاقایی گوندی کهفن، ههروهسا رهزین بن چپایی خیری، یان رهزین سهر مهیدانی ژی دبیتنی خرابه کان.
- 10 - **تاتۆکا:** دکه فیته باشووری گوندی پشتا رهزین مهیدانی.
- 11 - **کورا مامیس:** دکه فیته رۆژئاقایی گوندی بیرکیات، دناقههرا کانیکا خره بهر و کانیا گویلا.
- 12 - **خاری مام بادی:** دکه فیته رۆژئاقایی گوندی، باشووری ریکا ملی، لبن ریکا ترۆمبیلان.

- 13 - **كه قرى هنداف گوندی:** ل باكوورئ رۆژهلالاتا گوندی دهست پیدكته بهرف رۆژئاقا گوندی درپژ دبيت.
- 14 - **دهرهجكین فه قیا:** دكه قیته باكوورئ رۆژئاقایئ گوندی پشتا كانیا مهزن.
- 15 - **خراپین مزگهفتی:** دكه قیته رۆژئاقایئ گوندی بېرکيات، باشوورئ كوکهلی
- 16 - **لاتا عهلی مامنی:** دكه قیته باكوورئ رۆژئاقایئ گوندی، سهركه قرئ خرابئ رهجبه.
- 17 - **رهزئ مه می:** دكه قیته باكوورئ رۆژئاقایئ گوندی، سهر لاتا عهلی مامنی.
- 18 - **کیریی فه لاکچی:** دكه قیته رۆژئاقایئ كوکهلی.
- 19 - **بیستانکا:** دكه قیته رۆژئاقایئ حسارا بېرکيات، ل كوکهلی.
- 20 - **میږگشکا خرابا:** دكه قیته رۆژئاقایئ جوبخینکا ماشا، پشت رهزئ مه می.
- 21 - **خراپین كوکهلی:** دكه قیته رۆژئاقایئ گوندی، نه گهر مرۆف ل گوندی بچیت بو كوکهلی دهستیپكی دئ گه هیته خرابین كوکهلی.
- 22 - **ئاف ریژا كوکهلی:** دكه قیته رۆژئاقایئ گوندی بېرکيات، ژئاقئ وئ دیاره ههردكه قیته كوکهلی.
- 23 - **كوکهلی:** دكه قیته رۆژئاقایئ گوندی بېرکيات، چیا به كئ ناوهنده دیبژنی كوکهلی.
- 24 - **خرابا:** دكه قیته باكوورئ گوندی بهرامبهر كانیا مهزن.

- 25 - **سه رخيدانان:** دکه فېته باکوورې روژنآفایې گوندی بېرکيات، دوه ختہ کی دا پەزى گوندی لى دهاته خیدان.
- 26 - **دەریکى خیدانان:** دکه فېته باکوورې روژنآفایې گوندی باشوورې روژنآفایې ئافه گیز.
- 27 - **دەرى كۆرى:** دکه فېته باکوورې روژنآفایې، گوندی بېرکيات، باکوورې روژه لاتا بوبکا کافرا.
- 28 - **شىفا تەحتا:** دکه فېته باکوورې روژنآفایې گوندی بېرکيات، پشتا ئافه گیزکى.
- 29 - **کورکا چىچوى:** دکه فېته باکوورې روژنآفایې بیستانین بېرکيات، پشتا ئافه گوبزکى.
- 30 - **ئافه گويزکى:** دکه فېته باکوورې گوندی بېرکيات ل سەر رىکا ترۆمبیلان ئەفا دچیت بو بېبادا ئىسلام ئافه کا سارو تەزى دناف گويزا دەر دکه فېت ژبەر هندی دبیژنئى ئافه گويزک.
- 31 - **گەرا تەرىنكى:** دکه فېته باکوورې بیستانان دکه فېته دشىفیدا.
- 32 - **ئافىكى شىفى:** دکه فېته باکوورې بیستانین بېرکيات.
- 33 - **ملا سوپکا:** دکه فېته باکوورې روژنآفا گوندی، بو روژنآفا دنافه را ئافه گويزکى و جوبخینکا ماشا.
- 34 - **ملا بویکا:** دکه فېته باکوورې روژنآفایې بیستانین بېرکيات روژنآفایې جوبخینکا ماشا.
- 35 - **خراپین حاسلى:** دکه فېته باکوورې بېرکيات، سەرکەفرى کونەباکى
- 36 - **جوبخینکا ماشا:** دکه فېته باکوورې گوندی،

باشووری رۆژئاقا ئاقه‌گوبزکی، دوماهیا ئافیکی شیقی، سه‌ر
ریتکا ترۆمبیلان بو کلیلو، گه‌له‌ک جاران ئەف جه‌ه بووییه جه‌ی
به‌ینقه‌دانا په‌زی (مه‌غل) کرن ودۆتتا په‌زی ژلای بیریان فه‌.

37 - گرکی جویخینکا ماشا: دکه‌فیته باکووری گوندی

بن ریتکا ترۆمبیلان ئەفا دچیت بو بیبادا ئیسلام.

38 - میرکا زیرکا: دکه‌فیته باکووری رۆژه‌لاتا گوندی

دووماهیا ریتکا گله‌سپیکی ئەفا دچیت بو شکه‌فتی.

39 - گه‌لیی بیرکیات: دکه‌فیته باکووری گوندی ئافیکی

شیقی دەست پیدکه‌ت سه‌ر ژوردا دبیت بو گوندی شکه‌فتی.

40 - که‌فری حسارا بیرکیات: دکه‌فیته رۆژ باکووری

رۆژه‌لاتا گوندی هنداف گه‌لیی بیرکیات.

41 - حسارا بیرکیات: دکه‌فیته رۆژه‌لاتا گوندی که‌فن

گه‌له‌ک بسه‌ر ئامیدی فه‌ دچیت به‌لی رۆبه‌ره‌کی به‌رفره‌ه تر یی
هه‌ی

42 - تی بره‌هیم شلی: دکه‌فیته باکووری رۆژه‌لاتا

بیرکیات هنداف سوینی.

43 - تی که‌لی که‌فنی: دکه‌فیته باکووری رۆژه‌لاتا

حسارا بیرکیات، ل هنداف گوندی سوینی.

44 - کورکا قه‌ره‌چا: دکه‌فیته رۆژه‌لاتا گوندی بیرکیاتا

که‌فن، باکووری مه‌یدانا بیرکیات، ده‌یته‌گوتن، گوند لقی جه‌ی
هاتیه ئا‌فاکرن. ل سالا (2016) کومپانیا (TQA) یا نفتی،
ب مه‌ره‌ما چیکرنا جه‌ی که‌مه‌په‌کی بو کاری، جه‌رکین ره‌ژی لقی
جه‌ی ده‌رکه‌فتینه هه‌روه‌سا شینوارین ئا‌فاهیان ژی دیاربوون، به‌لی

- جاره کادی هاتینه بن ئاخکرن.
- 45 - مهیدانا بیړکيات:** جهه کئی راست و بهر فراهه، دکه فیته سینگی گوندی کهفن، باشووری وی دبسته چیاپی خیری، باکوور دبسته حسارا بیړکيات.
- 46 - گه وریکا مهیدانا بیړکيات:** دکه فیته رۆژه لاتا گوندی یان مهیدانا بیړکيات.
- 47 - قه لیجکا فره خی:** ههروه سا ئه ورزی دکه فیته رۆژه لاتا گوندی نوی، رۆژه لاتا گه وریکی.
- 48 - کون گیچکی:** دکه فیته باکووری رۆژه لاتا گوندی، دناقبه را گه ره به رازکا و شیکرکی رویشیا.
- 49 - هوره:** دکه فیته رۆژه لاتا گوندی بیړکيات، ده سته پیکا بهر تیکئی، باکووری رۆژه لاتا قه لیجکا فره خی.
- 50 - گرکی جوتیارا:** دکه فیته رۆژه لاتا گوندی، ده سته پیکا زه فیتین بهر تیکئی، لدویش هوره ی دهیت.
- 51 - گرکی دیهی:** دکه فیته رۆژه لاتا گوندی ل بهر تیکئی لدویش گرکی جوتیارا دهیت.
- 52 - په ساری کرکاکا:** دکه فیته رۆژه لاتا بیړکيات ل بهر تیکئی.
- 53 - په ساری خانیان:** دکه فیته رۆژه لاتا بیړکيات نیزکی سه روکانیا بهر تیکئی.
- 54 - ئا فیکین بهر تیکئی:** دکه فیته رۆژه لاتا مهیدانا بیړکيات.
- 55 - بهر تیکئی:** دکه فیته رۆژه لاتا مهیدانا بیړکيات،

- دناڅېهرا بېرکيات و گوندکى ره مې.
- 56 - ملکا بخزین:** دکهڅپته رۆژههلاتا گوندی بېرکيات بن کانیکا قورمی دا.
- 57 - زهقی سۆرکی:** دکهڅپته رۆژههلاتا مهیدانا بېرکيات ل بهرتیکې.
- 58 - ناف پهحنی:** دکهڅپته باشووری رۆژههلاتا گوندی بېرکيات، نزاری چیايی خیرى هنداف گوندکى ره مې.
- 59 - خرابین ملا:** دکهڅپته باکووری رۆژتاقايی گوندی کهفن جهین رهزین نوی لبناڅی چیايی خیرى.
- 60 - تیى کۆنهباکی:** دکهڅپته باکووری گوندی هنداف رېکا ترۆمبیلان ئەفا دچیت بو بېبادا ئیسلام.
- 61 - دۆلکا سپیندار:** دکهڅپته باکووری رۆژتاقايی گوندی پشتا ئاڅه گیزکې.

حسارا بېرکيات

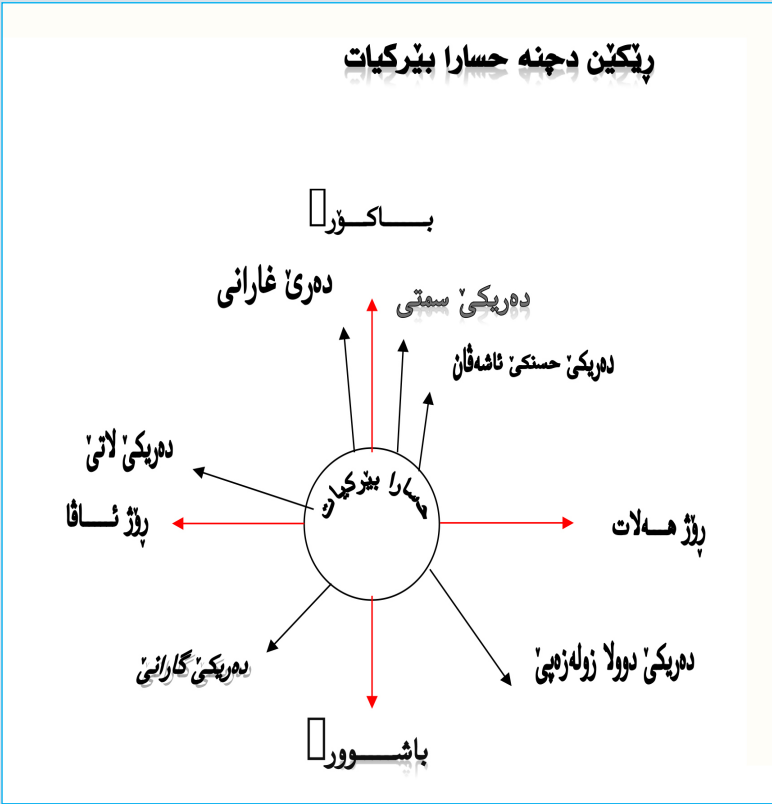
حسارا بېرکيات مينا دهقه داريا ناميدىي يه، هر چوار لايانقه کهفري ناسينه، چند رېکين پياده دچنه سهرکه قري، مهرو مالات و کهروبار دوان رېکاندا سهرده کفتن، زیدهبارى چندين رېکين ناسي و دهست کهفر، حسارا بېرکيات چند جارن ژ باژيرکي ناميدىي مهزنتره، جههکي پان و بهرينه بهس جههکي هشک و بي ناهه، پشتي سالا 2015 دوو رېکين ترؤمبيلان هاتينه چيکرن بو سهر حسارا بېرکيات ئيک ل دهريکي گارانى و ئيک ل دهريکي لاتي.

رېکين دچنه حسارا بېرکيات

نهم دى ژ رۆژتاقايي دهست پيکهين، دى زقرين بو باکوورى و بو رۆژه لاتى بو باشورى.

- 1 - **دهريکي گارانى:** ژ لايي مهيدانا بېرکيات سهر دکه قيت.
- 2 - **دهريکي لاتي:** ژ لايي رۆژتاقا سهرده که قيته حسارا بېرکيات.
- 3 - **دهريکي غارانى:** دکه قيته باکوورى حسارى ژ لايي گوندى ديرکي سهرده که قيت، ههروه سا گلهک جارن پهز ژ قى دهريکي سهرده که قته حسارى يان دهاته خار.
- 4 - **دهريکي سمتى:** دهريکي حسينکي ناسهقان: نهف ههردوو دهريکه، ل باکوورى حسارى، لايي گوندى ديرکي قه سهرده که قته حسارى، بهلى هه دووک دهست کهفرن.
- 5 - **دهريکي دؤلا سوله زهپى:** نهف دهريکه سهروکانيا بهرتيکي سهرده که قيته حسارى

بیڑکین دجہہ حسارا بیڑکیات

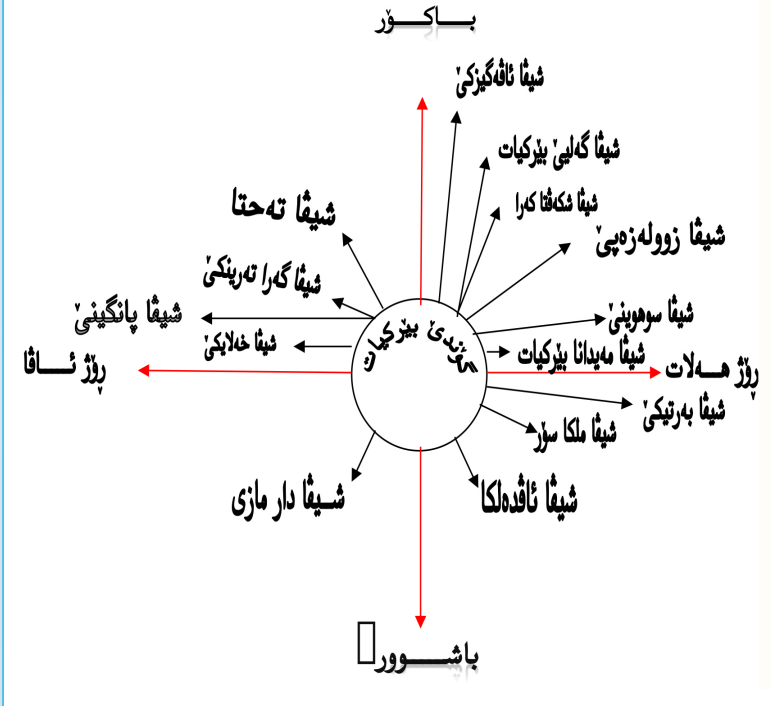
بیڑکین دجہہ حسارا بیڑکیات

شیف

شیف: هه رجه کئی دهرفه تا ئاقی ئانکۆ ریکا وی هه بیت تیدا ده ریا ز بییت، ئەم دشیین بیژین جهه کئی کویره و درپژه، بهلی ملین وی هندهک جهان گهلهک یی بلند و هندهک جهان گهلهک نزم دبیت نه مهرجه هه می شیقان ئاڤ تیدا هه بیت بهلی وهرزی بارانان هه میان ئاڤ تیدا دهیته خوار ئاڤا دهورو بهران هه می دهینه سه ر. یان کۆ ئەم دشیین بیژین **(هه ریژا ئاڤا شیڤکابه ئاڤا شیڤکا دهیته سه ر)**

شیڤک: ژ شیفا بچیکترن گهلهک درپژ نین هندهک دکویرن دکهڤنه ناڤچه بیین چیا یان بهلی دکۆرتن نه درپژن و هندهکان ژێ ملین وان گهلهک دنزمن، لهوما دبپژنی شیڤک ئەڤه ل هه می کوردستانی بیین ههین هه تا دهڤه رتین پان و به رین ژێ. یان ئەم دشیین پیژین **(هه ریژا ئاڤا به فرو بارانابه دچنه سه ر شیفا)**

شیفین گوندی بیڑکیات

شیفین گوندی بیڑکیات

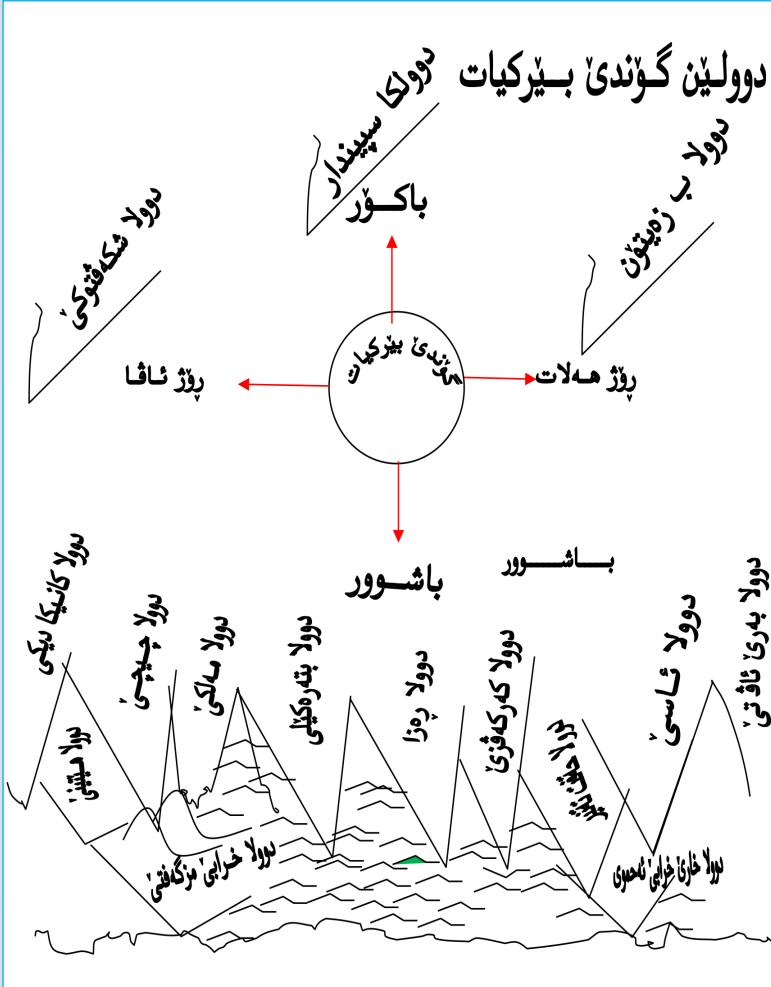
- 1 - **شيفا نافدهلکا:** دکهښه باشووری روژهلالاتا گوندی بېرکيات بناری چيایي خیري.
- 2 - **شيفکا ملا سور:** دکهښته روژهلالاتا بېرکيات، باشووری روژهلالاتا قهليجکا فهرخي.
- 3 - **شيفا بهرتيکي:** دکهښته روژهلالاتا بېرکيات ژتريا ئاڅا بهرتيکي
- 4 - **شيفا مهيدانا بېرکيات:** ل باشووری روژئاڅا گوندی دهست پيدکته، بهرهف باکووری روژهلالاتا گوندی.
- 5 - **شيفکا سوهويني:** دکهښته روژهلالاتا بېرکيات، باکووری روژهلالاتا بهرتيکي.
- 6 - **شيفا دولا زولهپي:** دکهښته روژهلالاتا حسارا بېرکيات.
- 7 - **شيفا شکهفتا کهرا:** دکهښته باکووری روژهلالاتا بېرکيات، دهستپيکا ريکا دچيت بو گوندی دیرکي.
- 8 - **شيفا گهلي:** دکهښته باکووری روژهلالاتا بېرکيات، سهريکا گوندی شکهفتي و گوندی دیرکي.
- 9 - **شيفا ئافهگيزکي:** دکهښته باکووری گوندی بېرکيات، ژتريا گيزين ئافهگيزکي.
- 10 - **شيفا تهحتا:** دکهښته باکووری بېرکيات، پشتا ئافهگيزکي.
- 11 - **شيفا گهرا تهرينکي:** دکهښته باکووری بيستانين بېرکيات.
- 12 - **شيفا خهلايکي:** دکهښته باکووری گوندی بېرکيات.
- 13 - **شيفا پانگيني:** دکهښته باکووری روژئاڅايي گوندی بېرکيات
- 14 - **شيفا دارمازي:** دکهښته باشووری روژئاڅايي گوندی ژتريا چيایي خیري.

دوول

دوول دبنه دوو جوور:

1 - **دوول:** ههر جهه کئی گهله کئی کویر بیت ملین وی دبلند بن دهیته نیاسین دوول، دکه قنه ناچه یین چیا یین مهزن و بچوبک.

2 - **دوولک:** دوولک ژی دکه قنه ناڤ چیا یین مهزن و بچوبک به لئی گهله ک دکویرن نینن ملین وان دنزمن، لهوما بناقئی دوولک هاتینه نیاسین

دولین گوندی بیڑکیات

نهم ژلايې رۆژههلاتا نزارې چيايې خيړې دهست پيکهين بو
رۆژههلاتي

ناښان دوولان:

- 1 - **دوولا کانيکا ديکي، دوولا هيټيني:** دکهښته نزارې چيايې خيړې، باشوورې رۆژئاښانې گوندې بېرکيات.
- 2 - **دوولا خرابې مزگهفتي:** دکهښته باشوورې رۆژئاښانې گوندې بېرکيات، ل بنارې چيايې خيړې درېژ دبيت، ل رۆژههلات بو باشوورې رۆژئاښانې.
- 3 - **دوولا چيچي، دوولا مهلکي:** دکهښته باشوورې گوندې بېرکيات، ل نزارې چيايې خيړې، ل رۆژههلاته بهري دوولا هيټيني.
- 4 - **دوولا بهره کيڼي:** دکهښته باشوورې گوندې بېرکيات، نزارې چيايې خيړې، بهرامبهري سهري باشوورې رۆژههلاتا مهيدانا بېرکيات.
- 5 - **دوولا رهزا:** دکهښته پشته رهزين زيلا، نزارې رۆژههلاتا چيايې خيړې.
- 6 - **دوولا کهرکه فزي:** دکهښته باشوورې رۆژههلاتا گوندې بېرکيات نزارې چيايې خيړې رۆژههلاتا دولا رهزا،
- 7 - **دوولا هفت تهنير:** دکهښته نيزيک بناښا رۆژههلاتا نزارې چيايې خيړې.
- 8 - **دوولا خارې خرابې نهحموي:** دکهښته ژيريا نزارې

رۆژهه لاتا چيايی خيړی.

9 - **دوولا ئاسی:** دکهښته رۆژهه لاتا چيايی خيړی.

10 - **دؤلا بهری ئاقتی:** دکهښته رۆژهه لاتا نزاری چيايی

خيړی هنداف گوندکی ره می.

11 - **دوولا ب زهیتوون:** دکهښته حسارا بیړکيات، ل هنداف

دیړکی، زهیتونهک یا دناښ ښی دؤلی دا ههیی، لهوما دیپژنی

دؤلا ب زهیتوون.

12 - **دوولکا سپیندار:** دکهښته باکووری گوندی بیړکيات،

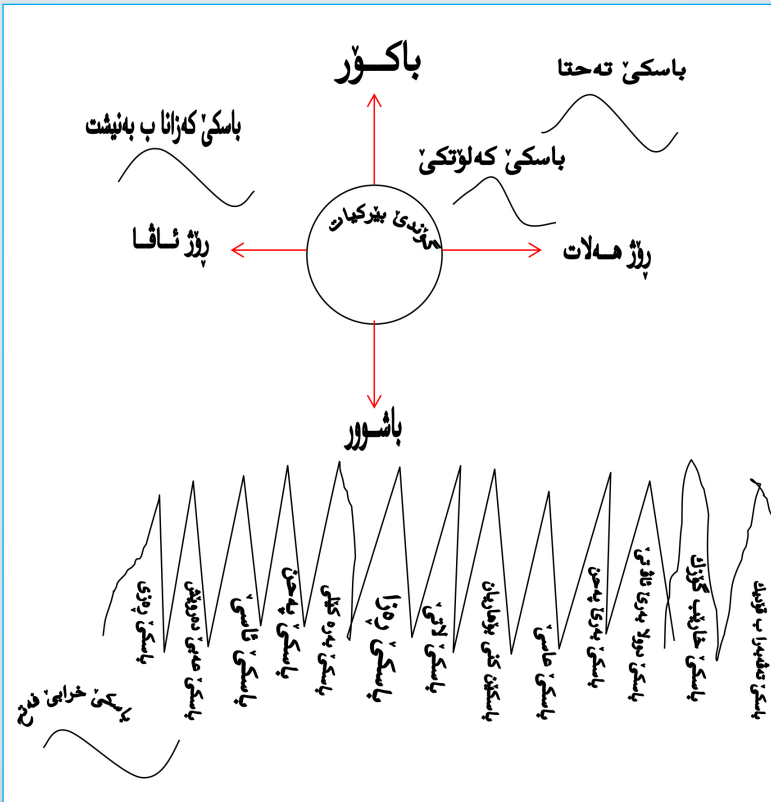
دناښهرا ئافه گیزکی و ده ری.

13 - **دوولا شکه فتوکی:** دکهښته باکووری رۆژئاڅایي گوندی

بیړکيات، ل بهرؤژی کوکلهی بهری ئاف ریژی.

باسک

باسک: نئو جهمین بلند دکه قنه برهخ ئیکقه نقیهکا وان نرم یان کویر دبیت، بدریژاهیا پتر ژ کیلومه تهریک ب باسک دهینه نیاسین.

نهم دى رۆژئاقايى نزارى چيايى خيړى دهست پيکهن بو
رۆژهلاتى:

1 - **باسکى خرابى فهتج:** دکهښته رۆژئاقايى چيايى خيړى.

2 - **باسکى رهزى:** دکهښته باشوورى رۆژئاقايى گوندى

بيړکيات، نزارى چيايى خيړى.

3 - **باسکى عاسى، باسکى عهبنى دهرويش:** دکهښته نزارى

چيايى خيړى، باشوورى بيړکيات.

4 - **باسکى پهحن:** ژناقى وى يى دياره کو باسکهکى فهبيه،

ههروهسا نهوژى دکهښته باشوورى گوندى، بهرامبهه مهيدانا
بيړکيات.

5 - **باسکى بهرهکيلى، باسکى سوښى هنجار:** دکهښته

باشوورى گوندى بيړکيات، ريکهک سهه رقى باسکى دکهښته بو
بيرو باسفر او ميړسيدها.

6 - **باسکى رهزا:** دکهښته باشوورى گوندى، پشته خارى ب

دهشتک.

7 - **باسکى لاتى (باسکى شيځى گهليانى):** دکهښته

باشوورى رۆژهلاتا گوندى بيړکيات، رۆژهلاتا باسکى رهزا.

8 - **باسکين کانى بوهاريان:** سى باسکن برهخ ئيکقه،

دکهښته رۆژهلاتا چيايى خيړى، بهرامبهه ناچهراستا بهرتيکى.

9 - **باسکى ناسى:** دوو باسکين ناسى بين ههين، ئيک

دکهښته رۆژئاقايى چيايى خيړى، برهخ باسکى عهبنى دهرويش
قه، يى دووى دکهښته رۆژهلاتا چيايى خيړى هندا گوندکى

رهمى.

- 10 - **باسکی بهرئ په‌حن:** دکه‌فیته روژه‌ه‌لاتا چیا یی خیری، هنداقی گوندکی ره‌می.
- 11 - **باسکی بهرئ دؤلا ئاقتی، باسکی خاریب گوزک، باسکی ته‌فه‌به‌را ب قودیک:** هه‌رسی دکه‌فنه دویف ئیک، ل باشورئ روژه‌ه‌لاتا گوندئ بیرکیات، نزاری چیا یی خیری، به‌رامبه‌ری چه‌می گوندکی ره‌می و مسه‌له‌کا.
- 12 - **باسکی که‌لووتکی:** دکه‌فیته باشورئ حسارا بیرکیات، ل هنداف شکیرکی رو‌یقیا‌ن.
- 13 - **باسکی ته‌حتا:** باسکه‌کی بچویکه، دکه‌فیته باکووری بیرکیات، ل سه‌ر حسارا بیرکیات.
- 14 - **باسکی که‌زانا به‌نیشت:** دکه‌فیته روژئا‌قیا‌یی گوندئ سه‌ر خرابئ سه‌عیدی دل‌به‌ری.

ناڦین بهران

- 1 - بهری کلاشتی: دکهڦیته نزاری چیاپی خیری، ل سهر باسکی عهبی دهرویش، باشووری گوندی بیڑکیات.
- 2 - بهری سڦورا: دکهڦیته بناری نزاری چیاپی خیری، باشووری گوندی، سڦوره بهردهوام دهینه سهر فی بهری.
- 3 - بهری تاتوکا: دکهڦیته بناری چیاپی خیری پشستا رهزین مهیدانا بیڑکیات.
- 4 - بهره کیلی مهزن بهره کیلی بچووک: دکهڦیته ناڦهندا نزاری چیاپی خیری، باشووری گوندی بیڑکیات، سهر ریکا بیرو باسفر، هردووک بهر دچیق بلندن وهکی کیلان، ژ دویرقه وهکی کیلهبهرا دیار دکهن لهوما دیپژنی بهره کیل.
- 5 - بهری پهحن: دکهڦیته نزاری چیاپی خیری، باشووری روژههلاتا گوندی بیڑکیات
- 6- بهری عهلی داودا: دکهڦیته نزاری چیاپی خیری، روژههلاتا گوندی بیڑکیات، پشستا گوندکی رهمی
- 7 - بهری ههلی: دکهڦیته روژههلاتا چیاپی خیری هنداف گوندکی رهمی.
- 8 - بهری ناڦتی: دکهڦیته باشووری مهیدان بناڦا نزاری چیاپی خیری.
- 9 - بهری قیری: دکهڦیته بناری چیاپی خیری، باشووری روژههلاتا گوندی بیڑکیات، نریک خاری خرابی نهحموی، بهری سالین ههشتیبان، خهلی گوندی دچونه سهر فی بهری قیر دئینا بوگرکا.
- 10 - بهری کونکا: دکهڦیته روژههلاتا مهیدانا بیڑکیات ل

قہلیچکا فہرخی.

11 - بہرئ بہرازا: دکہڦیتہ باکووری رۆژہہلاتا گوندی بیڑکیات، بن باسکئ کہلوتکئ لحساری دکہڦیتہ دکہڦیرا.

12 - بہرئ دیوانا: دکہڦیتہ باکووری رۆژہہلاتا مہیدانا بیڑکیات، ل سہر کہڦرئ حساری ہنداڦ بہرتوبکئ، دہیتہ گوتن دکہڦندا حساری ہمی رہز بوون، رۆژانہ خودانین رہزان دچوونہ سہر ڦی بہری درووبنشتن، دیوانا خو ددانا، ئەگہر مروڦ بہرئ خو بدہتہ ئەڦی بہری، ہیتشتا جہئ دیوانئ یئ دبارہ بدہستی ہاتیبہ چیکرن.

13 - بہرئ رہشاقیا: دکہڦیتہ باکووری رۆژہہلاتا گوندی بیڑکیات شیفا دارا مازی ل حساری.

14 - تہحتین حساری: دکہڦنہ باشووری حسارا بیڑکیات.
15 - بہرئ خزینئ، بہرئ ناشئ: دکہڦنہ گہلیئ بیڑکیات بن کہڦرئ حساری.

16 - بہرئ حہجی مامنئ: دکہڦیتہ باکووری بیڑکیات، بن کہڦرئ حساری رۆژہہلاتا گہلی.

17 - بہرئ پیرئ: دکہڦیتہ پشتا کانیکا گہلی، باکووری بیڑکیات،
18 - بہرئ تہیرا: دکہڦیتہ باکووری بیڑکیات ہنداڦ سہرۆکانیا ئاڦہگیزکئ ژلایئ باکووری ڦہ.

19 - بویکا کافرا: دکہڦیتہ باکووری رۆژئاڦایئ گوندی بیڑکیات، رۆژہہلاتا جوہخینکا ماشا، ل دویمایا خرابا.

20 - بہرئ مہرجانئ: دکہڦیتہ باکووری رۆژئاڦایئ گوندی بیڑکیات، ل بن ریکا ملی.

21 - بہرئ قہلا: دکہڦیتہ رۆژئاڦایئ گوندی سہر ریکا ملی.

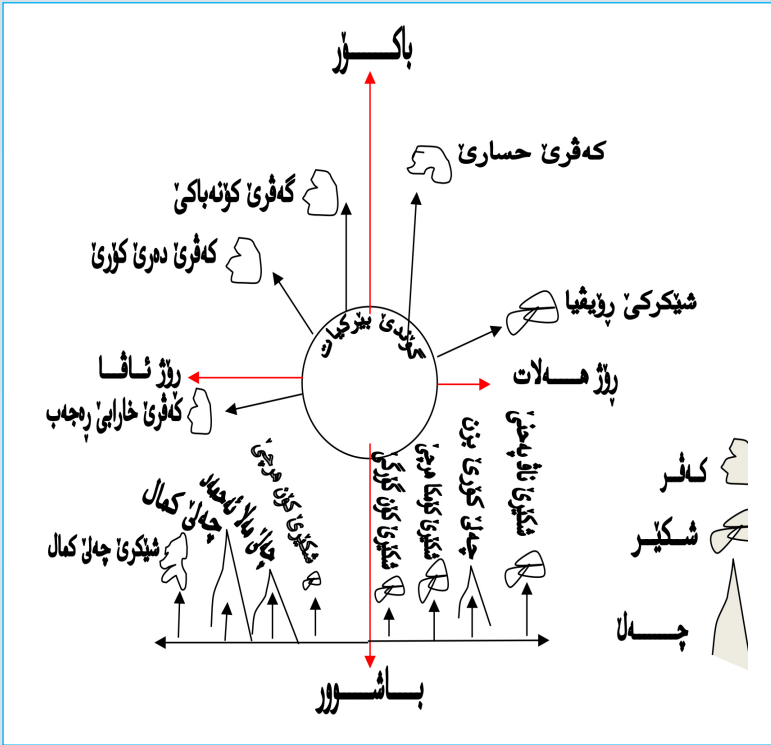
کهقر

کهقر: ئه و جهین بلند گهلهک بهر پیتکفه هاتینه گریدان، هندهک جاران ژی وهسا دیاردکهت مروث ههست پیدکهن ههمی وهک ئیک بهری دیارکهت، هندهک گهلهک دبلندن و هندهک دنزمن، بهلی ریک بو ناڤ ئان کهقرا نینه، ئهگه ههیت ژی دئاسی نه، هندهک جاران ژی لات دکهقنه دناڤ ئان کهقرا دا.

لات: جههکه پانیا وی دبیته دوو تا سی مهتهران، درپژاهیا وی مهترو نیقان تا دهه مهتهران دچیت دکهقنه دناڤ کهقرانرا.

چهل: جههکی بلنده یی دیاره و بههرا پتر دکهقنه سهرتین چیا یین بلند و ههروهسا سهر باسکین چیا.

شیکر: کومهکا بهرتن مهزنه دکهقنه سهر ئیک و بهر ئیک دهه تا پازدهه مهتهران چوار گوشه دگربت.

كەفر و شېكرىن رەختىن گوندی بئیرکیات

- 1 - **که فری حساری:** دکه فیتته باکووری روژه هلاتا بېرکيات، روژتاقايی حساری
- 2 - **که فری کونه باکی:** دکه فیتته باکووری گوندی بېرکيات، پشتا کانیکا گیره ی.
- 3 - **که فری دهری کوری:** دکه فیتته باکووری بېرکيات دویمایا خرابان پشت بوبکا کافرا.
- 4 - **که فری خرابی ره جهب:** دکه فیتته باکووری روژتاقايی گوندی باکووری کانی پانگینئ. شکیړ
- 1 - **شکیړی چهل کمال:** دکه فیتته باشووری بېرکيات نزاری چپایی خیری، ل بن چهل کمال دا.
- 2 - **شکیړی کون هرچی:** دکه فیتته نزاری چپایی خیری، باشووری روژه هلاتا مهیدانا بېرکيات.
- 3 - **شکیړی کون گورگی:** دکه فیتته بهر سه ری چپایی خیری، باشووری مهیدانا بېرکيات، هنداف ریکا بیرو باسفرا.
- 4 - **شکیړی گومکا هرچی:** دکه فیتته بناری چپایی خیری، باشووری روژتاقايی مهیدانا بېرکيات.
- 5 - **شکیړی ناف په حنی:**
- 6 - **شکیړی رویفیا:** دکه فیتته باکووری روژه هلاتا مهیدانا بېرکيان، نیزیک دهریک گارانئ باشووری حساری، بهلئ سالا (2015) بهرین وی هه می هاتینه راکرن ژلایئ کویانیا تاقاقه بو ریکیئن ترؤمبیلان.

چهلين گوندی بېرکيات

1 - چهلې کمال: دکهښته باشوورې مهيدانا بېرکيات نزارې چيايې خېرې.

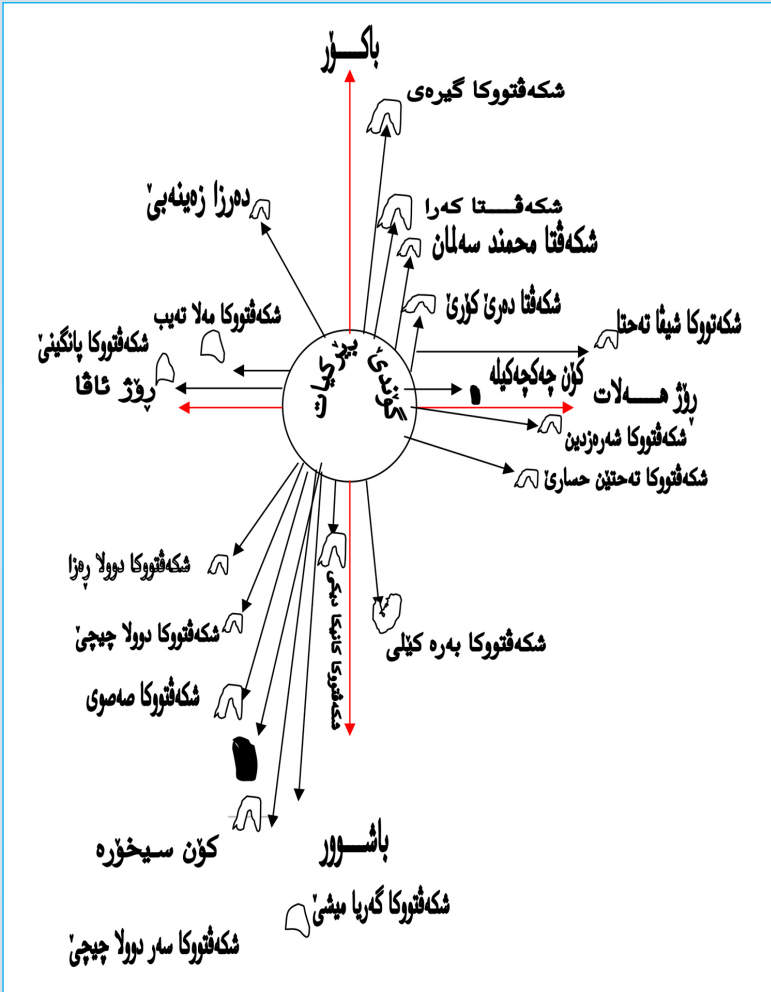
2 - چهلې مهلا ئهحمهد: دکهښته باشوورې روژئاښايې چهمې بېرکيات، سهري چيايې خېرې ژلايې نزاريفه ديار دبيت.

3 - چهلې کورې بزن: دکهښته سهري چياي روژشهلات چيايې خېرې بهرامبهري بهرتيکې.

شكهفتين گوندى بېركيات

أ - شكهفت: جبهكى بهرقرههه ژ لايى پانى و دريژيى قه، بهلى ديبته لاکيشه بلنداها و ان دومه ترا بو ژبههل دچيت، ههتا بيست و پينچ مهتران، دناث دا گهلهک کون هه نه ههروهسا دهريى وان ژى گهلهكى مهزنه، دسهردهمى رژيما عيراقى خهلكى کوردستانى خو دناث شکهفتاندا دقهشارت، ژبهرفروکين وان، ههروهسا ل سهردهمين کهفتندا، مروقان خو دناثدا دقهشارت، ژبهرفروکين گيانهويرين درونده، بهردهوام نيچيرقان بکار دئين دهمى شهقى ل چيایى دميين.

ب - شكهفتوك: نهقه گهلهک ژ شکهفتان بچوبکترن ژلايى پانى و دريژيى قه، ههروهسا دنزمن هندهکان نهگهرو مروف بچنه بن نهشين دهر بکهفن، بههرا پتر گيانهويرين بيهپيز بکار دئين، دا خو ژ گيانهويرين گوشت خو ب پاريزن، بهلى هندهکين ههين جهى پينچ شهش مروقان لبن ههيه.

شکه فتی گوندی بیړکيات

- 1 - **شکهفتا کهرا:** دکهڤیته باکووری رۆژههلاتا گوندی، دهری گهلیی بیرکیات.
- 2 - **شکهفتا محمد سهلمان:** دکهڤیته باکووری رۆژههلاتا گوندی بن شکهفتا کهرا.
- 3 - **شکهفتا دهری کوری:** دکهڤیته باکووری گوندی، پشتا بویکا کافرا.
- 4 - **کون چهکچهکیله:** دکهڤیته باشووری حسارا بیرکیات، ژ لایئ باکوور دکهڤیته بن سهری دکهڤیته هنداڤ کۆرکا قهرهچا.
- 5 - **شکهفتوگا دؤلا چیچی:** دکهڤیته باشووری گوندی بیرکیات، نزاری چیاپی خیری، دناڤ دؤلا چیچی دا شکهفتهکا بچوبکه، ژ بهر هندی دبیرتی شکهفتوک.
- 6 - **شکهفتوگا دولا رهزا:** دکهڤیته باشووری رۆژههلاتا گوندی نزاری چیاپی خیری.
- 7 - **شکهفتوگا شیفا تهحتا:** دکهڤیته باکووری گوندی بیرکیات، رۆژ ئاقایی ئافهگیزکی.
- 8 - **شکهفتوگا چهپا پانگینی:** دکهڤیته باکووری رۆژئاڤایی گوندی سهرهقا کانی پانگینی.
- 9 - **شکهفتوگا تهحتین حساری:** دکهڤیته حسارا بیرکیات، ژ لایئ رۆژههلات بن تهحتادا.
- 10 - **شکهفتووکا شهزه دین:** دکهڤیته باکووری مهیدان بیرکیات ل حساری.
- 11 - **دهرزا زینه بی:** دکهڤیته باکووری بیرکیات سه خیدانان.
- 12 - **شکهفتوگا مهلا تهیب:** دکهڤیته باکووری گوندی شیفا

خەلايىكى.

13 - شىكەشتووكا گەريا مېشى: دىكەڧىتە باشورى رۇژئاقايى
گوندى بېركيات بناقا چىايى خىرى.

14 - شىكەشتووكا سەصوى: دىكەڧىتە باشورى رۇژئاقايى
بېركيات، سەرى گەريا بلان.

15 - كۆن سىخۇرە: دىكەڧىتە باشورى رۇژھەلاتا مەيدانى
نزارى چىايى خىرى بن رىكا دچىتە تلە وبلان.

17 - شىكەشتووكا كانىكا دىكى: دىكەڧىتە رۇژئاقايى نزارى
چىايى خىرى دوو سەد مەتران پىشتا كانىكا دۆيكى.

18 - شىكەشتووكا سەر دۇلا چىچى: دىكەڧىتە نزارى چىايى
خىرى

19 - شىكەشتووكا بەرى ئاشى: دىكەڧىتە گەلىيى بېركيات.

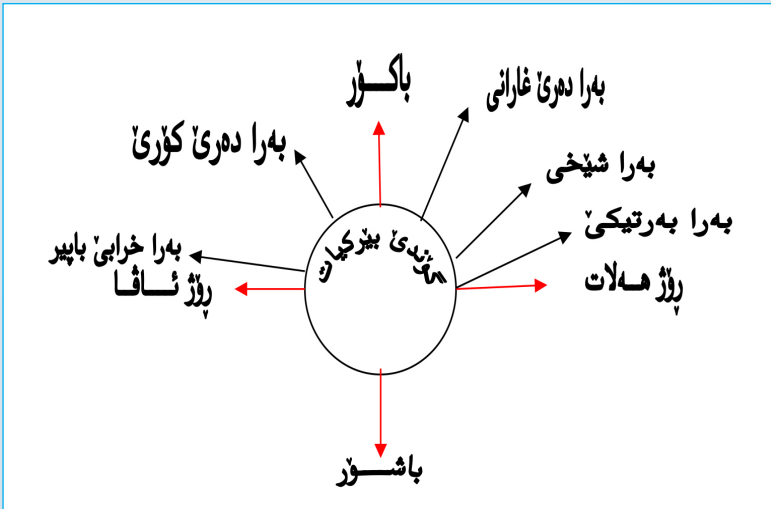
20 - شىكەشتووكا شىفا تەحتا: دىكەڧىتە باشورى گوندى
بېركيات، پىشتا ئاقەگىزكى.

21 - شىكەشتووكا بەرە كىلى: دىكەڧىتە نزارى چىايى خىرى
رۇژھەلاتا باسكى بەرە كىلى.

22 - شىكەشتووكا گىرەبى: دىكەڧىتە ئاقەگىزكى بن رىكا
ترۆمبىلان بن گوزان.

بهرا

بهرا: وهکی شکهفتانه، بهلی سینگی وی ههمی بی شهکری یه، ههروهسا درپژبا وی وهکی شکهفتی نینه، پانیا وی گلهک ژ شکهفتی مهزنتره.

بهرا بئزکیات گوندی بئزکیات

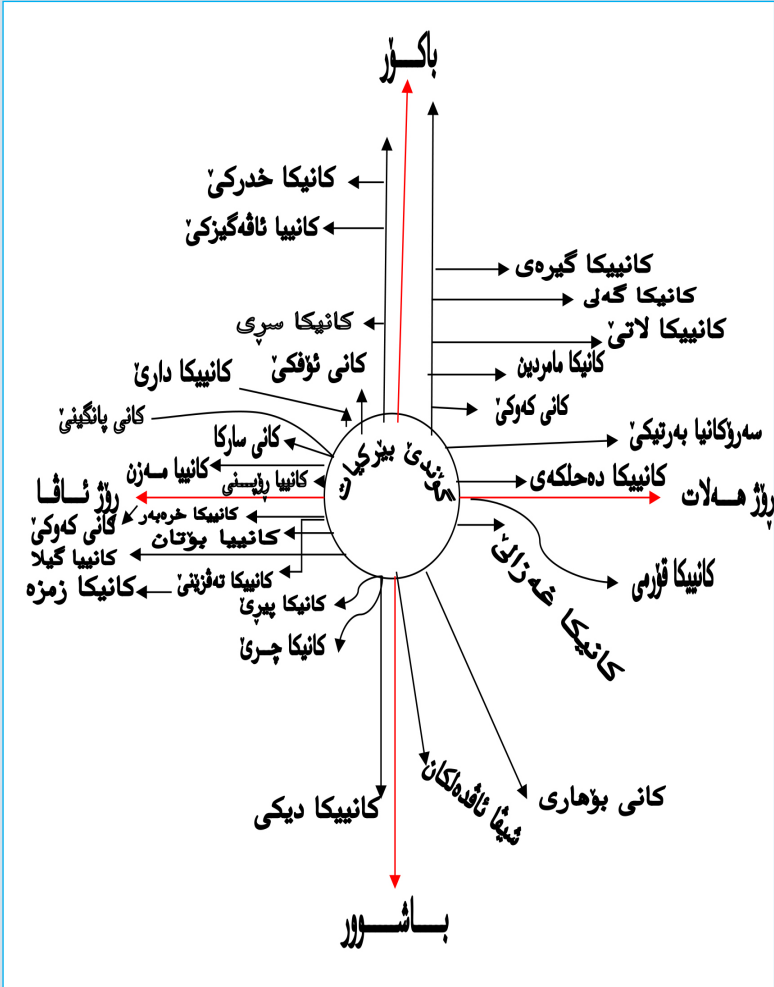
بهرايئن گوندی بئركيات

- 1 - بهرا بهرتيكي: دكهښته باكوورئ رۆژههلاتا مهيدانا بئركيات باشوورئ حسارا بئركيات.
- 2 - بهرا شينخي: دكهښته باكوورئ رۆژههلاتا بئركيات هنداف بهرتيكي.
- 3 - بهرا دهري غاراني: دكهښته باكوورئ حسارا بئركيات هنداف گوندی دئركي.
- 4 - بهرا دهري كوورئ: دكهښته باكوورئ بئركيات رۆژئاڤايئ بيكا كاڤرا، بهلي گهلهكا بچوويكه.
- 5 - بهرا خرابئ باپير: دكهښته رۆژئاڤايئ گوندی سهر چهپا كانيا پانگينئ دا.

کانیپن گوندی پیرکیات

أ - کانی: ئەو جەیی بەردەوام ئاڤ لێ دەردکەڤیت، دگەل وەرزان گوھۆربین دکەڤیتە کیمبوون و زێدەبوونا ئاڤا وی، بەلێ هسک نابن.

ب - کانیک: ئەو جەیی ئاڤ لێدەردەکەڤیت لدمەکی دیارکری، ئەوژی ئاڤا وان وەرزی زڤستانێ دگەل هاتنا باران دیار دبیت دوماهیکا وەرزی بوھاری هسک دبن، هەرەسا ئەوجەپین ئاڤین وان دکیم دبێژنە وان ژێ کانیک.

کانیبن گوندی بیڑکیات

- 1 - **کانیکا دیکي:** دکهښته نزاری چپايی خیري، باشووری روژتاقايی گوندی، پشستا ریکا تله و بلان.
- 2 - **کانیکا شیفئا نافدهلکان:** دکهښته باشووری روژههلاتا گوندی بېرکيات، ئاڤا قی کانیی، یا سویره مادی خوی گهلهک یا دناڤدا، گهلهک جاران سهر قی ئاڤی پهری گوندی مهغهله دبو و هندهک جاران گاران.
- 3 - **کانی بوھاری:** دکهښته روژههلاتا نزاری چپايی خیري، بهرامبهری کانیکا قورمی.
- 4 - **کانیکا قورمی:** دکهښته روژههلاتا گوندی بېرکيات، ل بن زهښین بهرتیکي، دکهښته سهر ریکا بېرکيات و گوندکی رهمی و مسهلهکا، ریکي بنیښی دکهت دهمی خهلکی گوندی روژانه ل بېرکيات دزقرینه مسهلهکا یان مسهلهکا بو بېرکيات، ل سهر قی کانیی دروینشتنه خوار بو بهین ښه دانی.
- 5 - **کانیا بهرتیکي:** دکهښته باکووری روژههلاتا گوندی بېرکيات، ههروهسا دسالیڼ ههشتیبان دا، خانی ل دهورو بهرین کانیی هاتبوونه ئاڤا کرن، ژبه فرۆکین رژیما صهدام گهلهک جاران برنج و کونجی و ههمی گشتوکالی وهرزی ل بهر قی ئاڤی هاتینه چاندن، زهښین مهزن دکهښته بهر قی ئاڤی، سهروکانیا وی، لبن کهښی حساری یه ئاڤا وی لبن کهښی دهر دکهښت.
- 6 - **کانی کهوک:** دوو کانی یین ههین بناڤی کانی کهوکي، ئیک دکهښته باکووری روژتاقايی گوندی یا دووی دکهښته باکووری روژههلاتا گوندی بېرکيات بهلی یا روژتاقايی یا بهرهښ هسک بوونی چویی، یا روژههلات ئاڤهکا کیم یا تیدا مایی.

- 7 - **کانیکا غه زالی:** دکه قیته بناقا بیستانین بئریکیات دناش شیفا مهیدانی دا.
- 8 - **کانیکا دهلکه ی:** ئەف کانیه دکه قیته بن زهقی و بیستانین گوندی.
- 9 - **کانیکا مامردین:** کانیه کا بچویکه ده رامهت لبهه نه هاتیه ئاقدان، ل سالا 2017 که سه کی گوندی یا کوبر کری بو عمارکرنا ئاقتی و هندهک گويز بین لبهه چاندین.
- 10 - **کانیکا لاتنی:** کانیه کا بچویکه دکه قیته دکه قیری حساریرا، دوه ختی خودا ئیک ژ خه لکی گوندی، برکه کا بچویک لسهه چیکر بوو، داروبار لبهه ئاقدان، پشتی ئەنفالین رهش چولکرنا گوندان ئەو دارو به رههه هسک بوون، ل سالا 2017 ب مه ره ما سه ر ئیخستنا ریکا ترۆمبیلان بو سهه که قیری حساری ئەف برکه هاته خرابکرن، به لی هیشت جهی وئ یی دیاره، چند دار میو ماینه و نه هسک بووینه.
- 11 - **کانیکا گه لی:** دکه قیته باکووری گوندی بئریکیات، ل سهه ریکا پیاده یا گوندی بئریکیات و گوندی شکه قتی.
- 12 - **کانیکا گیره یی:** دکه قیته باکووری گوندی بئریکیات، ل سالی هه شتی بیان که سه کی گوندی ئەف کانیه سه خبیرکری یه، ئاقا وئ کۆمکریه، برکه کا ئاقتی ل بهه ئاقا وئ چیکری یه، ژ بو (عمارکرنا) ئاقتی و ده رامهت و دارین فیقی لبهه چاندینه.
- 13 - **کانیکا خدرکی خه می (برکا خدرکی خه می):** دکه قیته باکووری گوندی بئریکیات، نئزیک (200م) دکه قیته رۆژه لاتا کانیا ئاقه گیزکی.

14 - ئاقه گيزيك: نزيكى دوو كيلومه تهران دكه قيته باكوورئ گوندئ بېرکيات، لدويث چيروکين دهينه گوتن، ئاقا قئ کانئئ ئينايه گوندئ، بو ئاقدانا کشتوکالی، سالا (2014) ههوينکه کا کونکريتئ لسهر قئ کانئئ هاتيه چيکرن، ئەف کانیه دکه قيته سهر رټکا گونديتن ده قهرئ، لهوما ههر ترؤمبيله کا دسهر قئ کانئيرا دبووريت، دراوه ستيت وهک جهه کئ گهشتوگوزاري يه و ئاقا وئ گهله کا سارو ته زيه.

(ههوينک) ب تاييهت دکه قنه لسهر ئاقان، جهه کئ راسته يئ درؤسته يان دهينه درؤستکرن و راستکرن بو بهينقه دانا مرؤقان.

15 - کانیکا سري: ئەف کانیه دکه قندا ب بهري تئ هاتيه کولان، دکه قيته بن گويزان، ههوينکهک (ههوشک) لسهر هاتيه چيکرن، ئاقه کا سارو ته زئ ددهردکه قيت، روزانه هه مئ ئيقاران لاو و پيرين گوندئ لسهر قئ کانئئ دروينستنه خوار، ليک کؤم دبوون، سوحهت دکرن، ده ميئن خو دبوراندن، يان ده ميئ کارواني دهاتن، سهرقئ کانئئ بيتهانا خو قه ددان برکهک لبه ر قئ کانئئ هاتيه چيکرن بناقئ (برکا فه ته ح)، کو چهند زه قئ دکه قنه بهر ئاقا قئ برکئ.

16 - کانی ئوفک: دکه قيته باشوورئ رۆژه لانا گوندئ بخو لبن جوويا قوله تئني، ئەف کانئيه نيشان بوو، ئەگهر زقستانئ ئەف کانئيه زابا، يان په قئ با دا زانن وئ سالي دئ ئاف دباش بن.

17 - کانیکا دارئ: دکه قيته ناف زه قئين گوندئ نيزيک کانیکا سري، نيزيک برکا فه ته ح دا.

18 - کانئ پانگینئ: دکهڤیته باکووری گوندی بیرکیات، لدویف گوتنان دوهختی خودا مال لسه روکانیئی تاکنجیبوون، بهلی ب پشت راستی څه ل سالیڼ ههشتیبیان، هژماره کا خانیان نیزیک کانیئی هاتبوونه ئاڅاکرن، ژبه ر فرۆکین رژیما سه دام. ئەگه ر مرۆڅ سه رکهڤیته سه ر کهڤری پشته گوندی کهڤن ریکی بۆ کانئ پانگینئ، دئ گه له ک زهڤیڼ بچۆک (مشته لان) بینیت، له و ما دیار دبیت، دوهختی خودا ئەو زهڤی مشته ل، لبه ر ئاڅا ڤی کانیئی هاتینه ئاڅدان، ل سالا 1996 ئاڅا وئ ئینایه گوندی بۆ ڤه خوارنی.

19 - کانئ سارکا: دکهڤیته باکووری گوندی سه رکهڤری پشته گوندی کهڤن، برکه کا بچوبک لسه ر هاتیه چیکرن، ئاڅا وئ گه له کا ساره، گه له ک بۆچوون بیڼ ههین، ئەڤ ئاڅه ده رمانه، له شی مرۆڤی سڤک دکهت، لڼ گورستانا (مقبر) شیخ خدر، ده ر دکهڤیت، چه ند مشته له ک لبه ر ڤی ئاڅی ده یینه ئاڅدان، دسالیڼ ههشتیبیان دا چه ند ماله کا، سۆنده دانابوونه به ر ڤی ئاڅی بو مالان ئینا بوو.

20 - کانیا مهزن: یه که مین کانیه خه لکی گوندی گه له ک جهان سه رشۆ بو بالاڅان لسه ر ڤی کانیئی دروست کریوون، ههروه سا ئاڅا وئ بو ڤه خوارنی بکار دئینا، ژنکان ب ته نه کان ب دویریا نزیکی پیڼج سه د مه ته ران ب ملان دکیشا بو مال و ئاڅه کا سه ره کییه بو کشتوکالی، ل دووماهیا جۆکی برکه کا مهزن یا هاتیه چیکرن بو خرڤه کرنا (عمبار) ئاڅا وئ دا ب هه ده ر نه چیت، بتنی ب شه ڤ ئاڅ دچیته سه ر ڤی برکی ژبه ر کو ئاڅا

جوکئی (نوباش)ه، ههرچهندهکئی بو ئیکئی یه لدویف مهزناھیا زهقیان، دهمین روژئی ئیشارهتن، ئاڤا برکئی ژئی روژانه دهیتته دابهشکرن ل سهر زهقیان.

21 - کانیا روپنی: ژ لایئی روژئاڤا دکهڤیتته پهرئی گوندی کهفن یان (گهراجی گوندی) دوهختی خودا، ئاڤا ڤئی کانیی بو مالان بکارڊئینا ههروهسا سهرشوپهک لسهر هاتبوو چیکرن، بو سهر شوشتن و بالاقان، ئاڤا وی گهلهکا خوشه و دبیژن ئاڤا وی دهرمانه.

22 - کانیکا بووتان: دکهڤیتته روژههلاتا گوندی، دوهختهکی دا بووت لسهر هاتبوونه دانان، بو ئاڤدانا مهرو مالاتی گوندی، و ههروهسا خهلکی گوندی بالاف لسهر ڤئی کانیی دکرن، پشتی سالا (2010) کهسهکئی خهلکی گوندی برکهک یا لبهر دروستکری. ئەڤ کانیه گهلهک یین هسک بوین، دبیژن ژبهر بیژن گازینه، و مهترسیا هسکبوونی یا لسهر ئەڤ کانیین مایی ژئی ههیی.

23 - کانیکا خرهبه: دکهڤیتته باکووری روژئاڤایی گوندی بیڑکیات ل پشتا ریکا ترۆمبیلان ئەوا ل روژئاڤا دهیت بو گوندی.

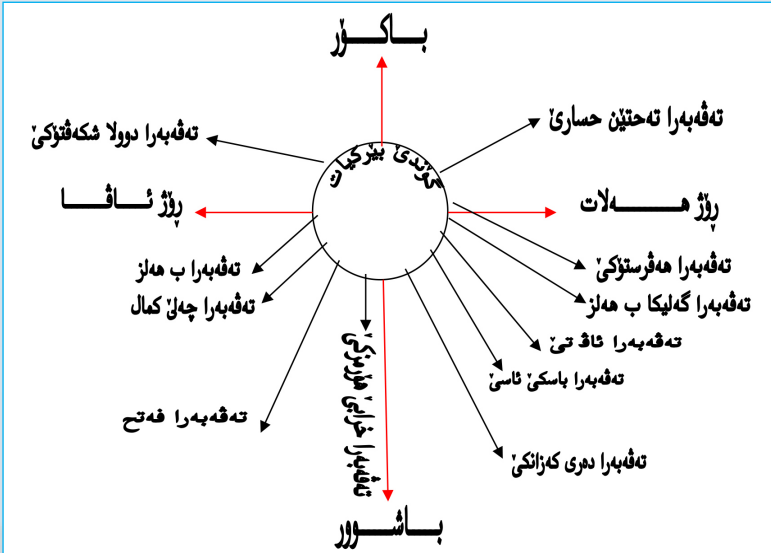
24 - کانیکا تهڤزینی: دکهڤیتته روژئاڤایی گوندی بیڑکیات، لسهر ریکا (جاده) کهفن یا گوندی ههر وهسا ژنکین گوندی دچوونه سهر بو سهر شوشتن و بالاقان.

دهیتته گوتن دوهختهکی دا کشتوکال لبهر ڤئی ئاڤی دهاته چاندن، پشتی ئەنفالین رهش چۆلبوونا گوندان ئەڤ کانیه بهرهڤ هسک بوونی ڤه چوو.

- 25 - کانیکا زمزم:** دکهښته رۆژئاقايی گوندی کهفن پشت ریکا ترۆمبیلان، ئەوا دهیت بۆ گوندی بره خ تەفرینى ڤه.
- 26 - کانیا گيلا:** دکهښته رۆژئاقايی گوندی بېرکيات دوهختهکى دا پهز و گاران لسەر ڤى کانیی ئاڤدان، پشتى سالا (2000) ئ هسک نهبوويه بهلى ئاڤا وئ گهلهک کيم بوويه.
- 27 - کانیکا پيرى:** دکهښته باشورى رۆژئاقايی گوندی، نيزیک گۆرستانا (مقبر— زیارهت) پيرى، گهلهک جارن پهز لسەر ڤى کانیکى مهغل دکر، بهلى ئەڤ کانیه ژى یا هسکبوى.
- 28 - کانیکا چرى:** دکهښته باشورى رۆژئاقايی گوندی بېرکيات، شيفا دکهښته پشت گۆرستانا پيرى.

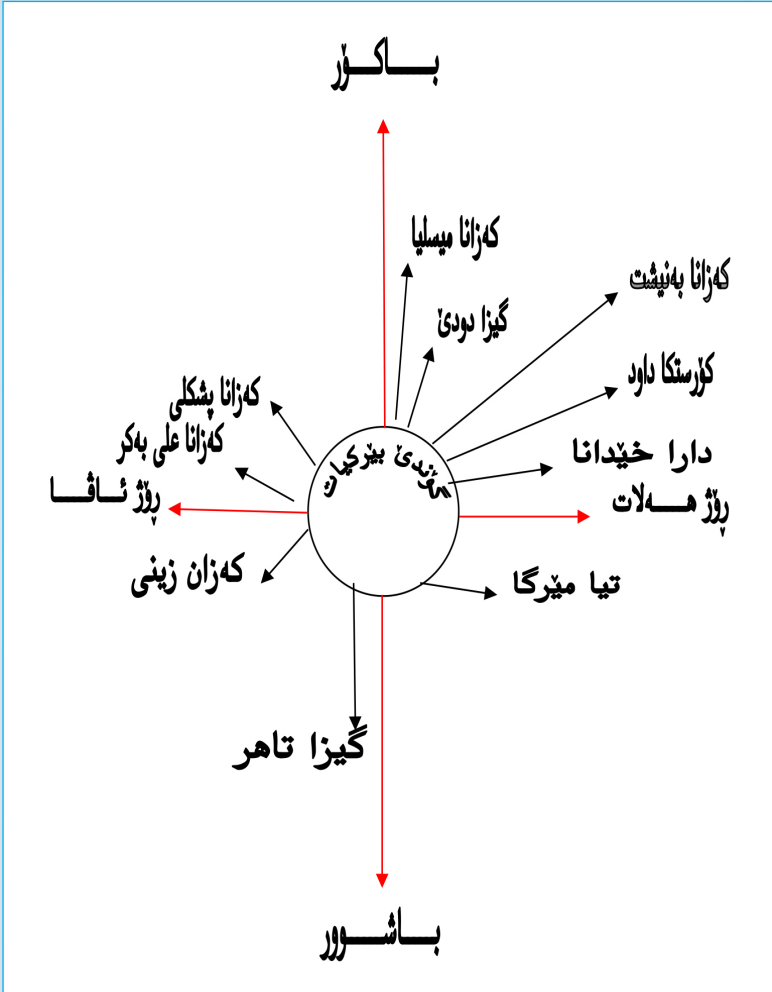
تہ فہ بہر

- **تہ فہ بہر:** ہندک جہین کولایی بین ہین دہران را، دوو تانکین ئاشی یان پتر دچنی زفستانا دەمی باران دەین تژی ئاف دبن، شقانان یان نیچیرقانان ہەر وەسا ئەو کەسین دچونہ چیاپی خیرو بیترین ئاقاری دچونہ سەر شان تہ فہران نان دخوار و مەترین خۆ تژی ئاف دکرن و دەست و چاقین خۆ دشۆشتن ہندەکان ہەتا ہاقینئ زئی ئاف تیدا دەمینیت، ہەر وەسا ل سەردەمی میتی و ئاشۆریان گەلەک جہ ب بەدەستی چیکرینہ وەکی تہ فہ بہران.

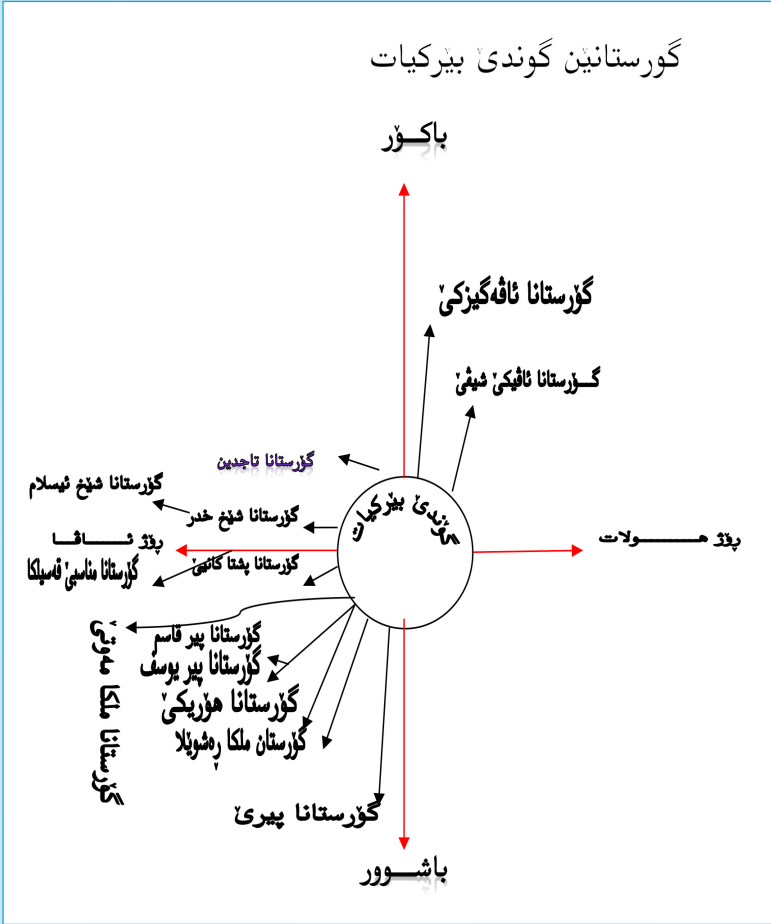
تہ فہ بہرین گوندی بیڑکیات

- 1 - **تهغه بهرا ب ههله:** دکهښته باشوورې روژئاقايې گوندی سهرې چيايې خيړې هنداف بلان، ئەف تهغه بهره دکهښته دهرفهی ئاقارې بېرکيات، بهلې شقان و نيچيريقان و ئەو کهسپن دچوونه خيرو بيړين چيايې، دچوونه سهر ښې تهغه بهرې.
- 2 - **تهغه بهرا چهلې کمال:** دکهښته باشوورې گوندی ل بلنداهيا دولا مهلکې.
- 3 - **تهغه بهرا فهتهح:** دکهښته سهرې چيايې خيړې هنداف دولا کهرکهښې.
- 4 - **تهغه بهرا خرابې هورمزي:** دکهښته باشوورې مهيدانې سهرې چيايې خيړې.
- 5 **تهغه بهرا دهري کهزانکې:** دکهښته روژههلاتا نزارې چيايې خيړې سهر باسکې کاني بوهاريا.
- 6 - **تهغه بهرا باسکې ئاسې:** دکهښته روژههلاتا چيايې خيړې.
- 7 - **تهغه بهرا ئاقتې:** دکهښته روژههلاتا چيايې خيړې ناف پهحنې.
- 8 - **تهغه بهرا گهليکا ب ههله:** دکهښته روژههلاتا نزارې چيايې خيړې پشته گوندکې په مې.
- 9 - **تهغه بهرا ههفرستوکې:** دکهښته روژههلاتا نزارې چيايې خيړې، بهرامبهري تهغه بهرا گهليکا ب ههله.
- 10 - **تهغه بهرا تهحتپن حسارې:** دکهښته باکوورې مهيدانا بېرکيات سهر حسارا بېرکيات.
- 11 - **تهغه بهرا دولا شکهفتوکې:** دکهښته روژئاقايې بېرکيات ل کوکلهي.

ئهو دارین ناف لسهر هاتینه دانان

- 1 - **گويزا تاهر:** دکهښته باشوورئ گوندی کهښن، دوماهيا شوفا حهجي ئەميين.
- 2 - **تيا ميړگا:** دکهښته دناښ بيستانين گوندی دا.
- 3 - **دارا خيدانا:** دکهښته روژههلاتا گوندی بيړکيات ل ناښ کاښين مهيدانئ.
- 4 - **کورستکا داود:** دکهښته روژئاښايئ گوندی، باشوورئ کوکهلئ.
- 5 - **کهزانا ب بهنيشت:** دکهښته باکوورئ روژئاښايئ گوندی بيړکيات، ل کوکهلئ.
- 6 - **گويزا دوودئ:** دکهښته سهر کانیکا سري خهلکئ گوندی جگار ه سهر ښدان بو ئارمانجانئ لهوما هشکبوو.
- 7 - **کهزانا موسليان:** دکهښته باکوورئ گوندی بيړکيات، ل ناښ خرابان.
- 8 - **کهزانا پشکلئ:** دکهښته باکوورئ گوندی لبن سهرؤکانيا مهزن.
- 9 - **کهزانا علي بهکر:** دکهښته دکهښته پشستا گوندی کهښنرا.
- 10 - **کهزانا زيني:** دکهښته روژئاښايئ گوندی کهښن ل نيزيکئ گهراجئ گوندی دناښهرا کانيا روپنی و کانيا بوټان.

گورستانین گوندی بیرکیات

گورستانين گوندی بېرکيات

1 - **گورستانا پيری:** دکهڅيته روژتاقايي مهيدانا بېرکيات،
دوماهيا شوفا ئوسمانی ئەحمەد، پشت کانیکا پيری.

2 - **گورستانا ملکا رهشویلا:** بھي ناڅي دهيتته نياسين،
دکھڅيته سهری روژتاقايي مهيدانا بېرکيات يانکو باشووری
گوندی.

3 - **گورستانا هوريکی (دارکين هوريکی):** دکهڅيته
باشووری گوندی، سهری روژتاقايي چه می بېرکيات دييزنی
دارکين هوريکی.

4 - **گورستانا پير يوسف:** دکهڅيته روژتاقايي چه می
بېرکيات، روژتاقايي گورستانا هوريکی.

5 - **گورستانا پير قاسم:** دکهڅيته روژتاقايي چه می
بېرکيات، سهر گورستانا پير يوسف دا، بهرەکی گرؤقر وهکی
(تهپی) لسهر کافلی څي گوری ههبوو، ههرکهسهکی پشتا
وی يان جههکی وی ئيشا با داچيت دڅي بهريرا هوسيت ب
مهروه ما تهنا بوونی ئانکو چارهسهری، ههروهسا دهاته گوتن
ههرکهسهکی څي بهری بيهت نهو بخو دهيتهڅه، بهلی څي گاڅي
نهو بهر نهی دياره.

6 - **گورستانا ملکا مهوتی:** دکهڅيته باشووری روژتاقايي
گوندی بېرکيات، دڅي ده می دا خه لکی گوندی مریین خو دناڅدا
څه دڅیرن، گورستانه کا مهزنه دريژاهيا وی نیزکی شهس سه د
مهترانه، قوبا مه لا عه بدوللای دناڅدايه.

- 7 - **گورستانا پشتا کانيی:** ئەف گورستانه بفي نافی دهیته نیاسین، دکهښته باکووری روژتافیی گوندی کهفن، پشتا کانیکا روپنی.
- 8 - **گورستانا مناسبی قهسیلکا:** دکهښته باکووری روژتافیی بیستاین بیړکيات، پشتا کانیکا خرهبر.
- 9 - **گورستانا شیخ خدر:** دکهښته سهر کهښی هنداف گوندی بیړکيات.
- 10 - **گورستانا شیخ ئیسلام:** دکهښته روژتافیی گوندی، سهرکهښی پشت گورستانا شیخ خدری.
- 11 - **گورستانا تاجدین:** دکهښته باکووری کهښی بیړکيات، پشتا کانیکا سری
- 12 - **گورستانا ئافیکی شیفی:** دکهښته باکووری گوندی بیړکيات، بهرامبهری کانیکا سری، مه گهلهک دویشچوون بو کرن بهلی ب مخابنیقه کهسهکی نافی وی بدرستی نهزانی.
- 13 - **گورستانهک دکهښته ئیزیک ئافهگیزکی** باکووری بیړکيات بهلی ب مخابنیقه کهس نافی وی گورستانی نزانیت.

- 1 - **کوومبه فرا بهرئ سفورا:** ژلايئ باشوورئ گوندی دکه قیته چيايئ خیرئ، بره خ تیلکهکا بهرئ سفورا.
- 2 - **کوومبه فرا پشئا گویزا تاھر:** دکه قیته باشوورئ روژئا قايئ مهیدانا بېرکيات، دویماهیا شوفا حه جی ئەمین.
- 3 - **کوومبه فرا حه جی تهوفیق:** دکه قیته باشوورئ گوندی پشئا گورستانا ملکا ره شوبلا.
- 4 - **کوومبه فریئ حه جی ئەمین:** دبنه دوو کوومبه فر دکه قنه سه رئی کدا، دکه قنه باشوورئ گوندی بن دو لا چيچئ.
- 5 - **کوومبه فرا حه جی مسته فاي:** دکه قیته باشوورئ گوندی سه رئ مهیدانا بېرکيات.
- 6 - **کوومبه فرا خارئ ب دهشتك:** دکه قیته باشوورئ روژه لاتا گوندئ بېرکيات، لبنارئ چيايئ خیرئ.
- 7 - **کوومبه فرا خارئ ب گوژك:** دکه قیته ناف په حنی باشوورئ روژه لاتا گوندئ بېرکيات، نزارئ چيايئ خیرئ، بهرام بهر گوندکئ ره می ئەف کوومبه فره بو شقانان دهاته داگرتن.
- 8 - **کوومبه فرا خرابه کا:** ژلايئ روژئا قايئ گوندی دکه قیته باشوورئ گورسانا شیخ خدر ژلايئ شهید حه کیم بېرکياتی فه هاتوو کولان و دروست کرن.

نهم دى ژلايى رۆژتاقايى بۆ رۆژههلاتى چين ل نزارى چيايى خيړى.

1- **ههفشىي سى چوكل:** دكهښته ناڅ سهري چيايى خيړى، هنداف گوندين تله و بلان.

2 - **ههفشىي دولا خرابى فهتهح:** دكهښته باشوورى رۆژتاقايى گوندى بېرکيات، نزارى چيايى خيړى.

3- **شيفا دارا مازى:** دكهښته بنارى چيايى خيړى باشوورى رۆژتاقايى گوندى بېرکيات.

4- **ههفشىي كانىكا دىكى (ههفشىي كهزانكى):** دكهښته نزارى چيايى خيړى باشوورى رۆژتاقايى گوندى بېرکيات.

5- **ههفشىي بن دوولا هيتينى:** دكهښته باشوورى رۆژههلاتا گوندى نزارى چيايى خيړى.

6 - **ههفشىي نسبى سليمان ديركى:** دكهښته نزارى چيايى خيړى پشته رهزين نوبى هاتينه چيكرن.

7- **ههفشىي گهريا ميشى:** دكهښته باشوورى گوندى بېرکيات، لدهڅ رهزين نهحمهدى ئوسمان.

8- **ههفشىي باسكى عهبي دهرويش:** دكهښته باشوورى گوندى نزارى چيايى خيړى

9- **ههفشىي خاركى گولحوى:** دكهښته بهر سهري چيايى خيړى ل سهر باسكى عهبي دهريش.

10 - **ههفشىي سهر رهزين مهمى:** دكهښته نزارى چيايى خيړى، باشوورى رۆژتاقايى مهيدانا بېرکيات.

- 11- **هه‌فشين باسکې په‌حن:** دکه‌ښته باشوورې گوندی نزاری چيايې خيړی.
- 12- **هه‌فشين رۆيت:** دکه‌ښته باشوورې گوندی باسکې به‌ره‌کيکي.
- 13- **هه‌فشين باسکې رها:** دکه‌ښته باشوورې روژ هه‌لاتا گوندی نزاری چيايې خيړی.
- 14- **هه‌فشين دوولا که‌رکه‌څزې:** دکه‌ښته نزاری چيايې خيړی، باشوورې روژ هه‌لاتا مه‌يدانا بېرکيات.
- 15- **هه‌فشين هفت ته‌نير:** دکه‌ښته باشوورې روژ هه‌لاتا گوندی، نزاری چيايې خيړی، به‌رامبه‌ر به‌رتيکي.
- 16- **هه‌فشين لاتې:** دکه‌ښته باشوورې روژ هه‌لاتا گوندی، هنداف ره‌زين زبلا.
- 17- **هه‌فشين به‌ره کيلي:** دکه‌ښته نزاری چيايې خيړی به‌رامبه‌ر گوندی.
- 18- **هه‌فشين به‌روار:** دکه‌ښته باشوورې روژ هه‌لاتا گوندی نزاری چيايې خيړی.
- 19- **هه‌فشين خاري خرابې نه‌حموي:** دکه‌ښته روژ هه‌لاتا گوندی بېرکيات، بناری چيايې خيړی، هه‌روه‌سا هنداف شي‌فا ئاقده‌لکان.
- 20- **هه‌فشين کانی بوهاريا:** دکه‌ښته نزاری چيايې خيړی، به‌رامبه‌ری سه‌روکانيا به‌رتيکي.
- 21- **هه‌فشين نه‌رما کوړې بز:** دکه‌ښته باشوورې روژ هه‌لاتا گوندی، به‌رسه‌ری چيايې خيړی.

22- هه‌فشیی بهرئ په‌ن، هه‌فشیی کون هرچی،
هه‌فشیی خارئ ب گۆزک، هه‌فشیی ب ته‌فزک، هه‌فشیی
گهریکا ب هه‌لر، هه‌فشیی کورستکی، هه‌فشیی ناڤ
په‌حنئ: دکه‌ئنه نزاری چیاپی خیرئ ئیک لدویف ئیکی دهیت
- هه‌فشیی دکه‌ئنه باکوورئ رۆژهلانا گوندی
بیرکیات.

23 - هه‌فشیی کۆن چه‌کچه‌کیلی: دکه‌ئنه باکوورئ
مه‌یدانا بیرکیات ل سه‌ر حسارئ ژلایئ باکوورئه پشته ره‌زبن
مالا باپیر.

24- هه‌فشیی شین جه‌ی: دکه‌ئنه نیڤا حسارا بیرکیات.
25- هه‌فشیی ته‌حتا: دکه‌ئنه باکوورئ مه‌یدانی، رۆژهلانا
حسارا بیرکیات.

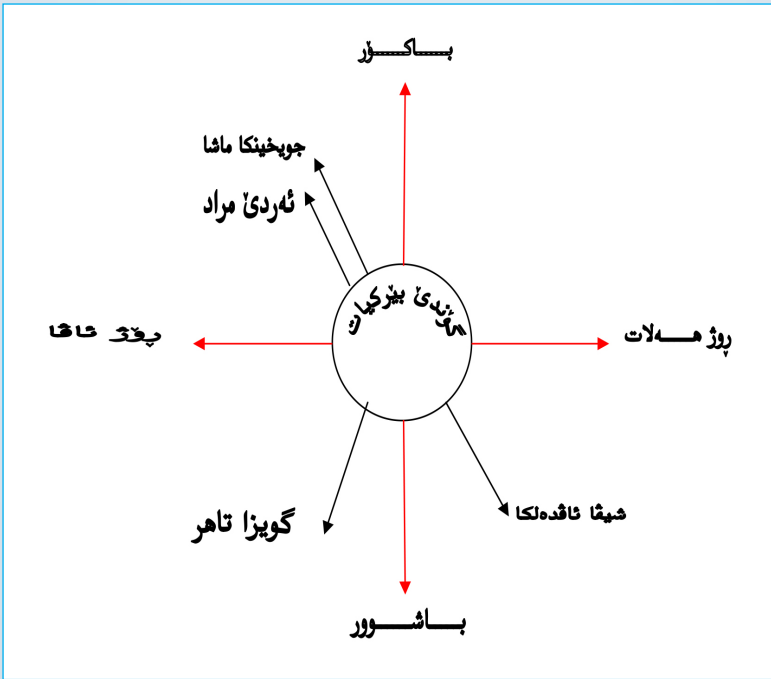
- هه‌فشیی دکه‌ئنه باشوورئ رۆژئاقایی گوندی
دهیتته نیاسین بناڤی به‌رۆژی.
26 هه‌فشیی کانیا گیلا: دکه‌ئنه رۆژئاقایی گوندی
بیرکیات.

27- هه‌فشیی بیرکا محئ: هه‌روه‌سا ئه‌و ژئ دکه‌ئنه
رۆژئاقایی گوندی بیرکیات

تیبینی:ئه‌قه هژماره‌کا بوو ژ هه‌فشیان هه‌می ناڤ مه
نه نفیسینه

مه‌غل

مه‌غل: جهی بهین قه‌دان و نقستنا په‌زی یه، ل نیقرویا دیسان دوتنا په‌زی ژلایئ بیریان قه.

- 1 - **گویزا تاهر:** دکه‌فیتته باشووری رۆژئاقایی گوندی، بناری چپایی خیری.
 - 2 - **شیفا ئاقدهلکا:** دکه‌فیتته باشووری رۆژه‌لاتا گوندی بیرکیات.
 - 3 - **جویخینکا ماشا:** دکه‌فیتته باکووری گوندی بیرکیات.
 - 4 - **ئەردۆ مراد:** دکه‌فیتته بناری خرابان، باکووری گوندی رۆژئاقایی جویخینکا ماشا
- پشتی سالا 1991ز گەلەك جهین دیژی بووینه مه‌غه‌لین په‌زی**

نیشانين ئافدانى ل گوندى بېركيات دبوونه پېنج نيف دان.

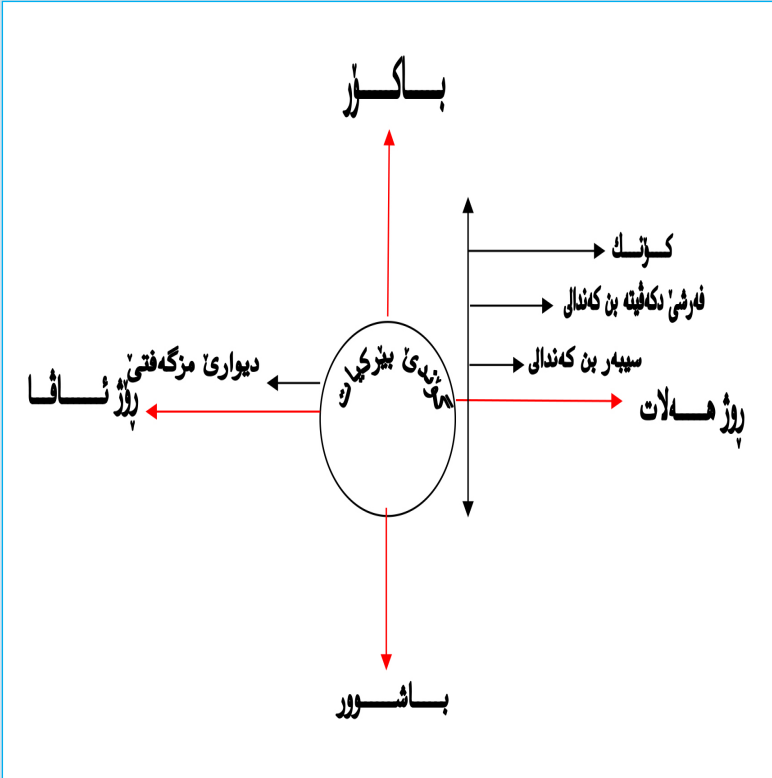
1 - **ديوارى مزگهفتى:** مزگهفتا دكهفتته دكهفرى بېركيات را، سپىدى ههردهمى روژى ل ديوارى مزگهفتى دابا، يان ئەم دى شىين بېژين روژههلات، ئاف لسەر برکا مهزن دهاته گرتن، نيف دانى ئىكى دەست پىدكر.

2 - **فهرشى دكهفتته بن كهدالى:** فهرشى بن كهدالى دكهفتته بنافا كهدالى دكهفتته پشتا كوركا قهرهچا، دهمى ههتاف دكههشته فى بهرى نيف دانى دووى دەست پىدكر.

3 - **نيف دانى سىي:** دهمى سىبهرى لبن كهدالى ددا نيف دانى سىي بدووماهيك دهات.

4 - **كونك:** (هپلينا باشيكهيه دكهفتته روژئاقيى حسارا بېركيا) ههردهمى سىبهرا كهفرى بېركيات دكههشته كونكى نيف دانى چوارى بدووماهيك دهات.

5 - **نيف دانى پىنجى:** پشتى نيف دانى چوارى دەست پىدكر ههتا بانگى عهيشا بشهف، جارهكادى ئاف بهردا سەر برکا مهزن، ههتا سپىدى روژى ل ديوارى مزگهفتى دابا.

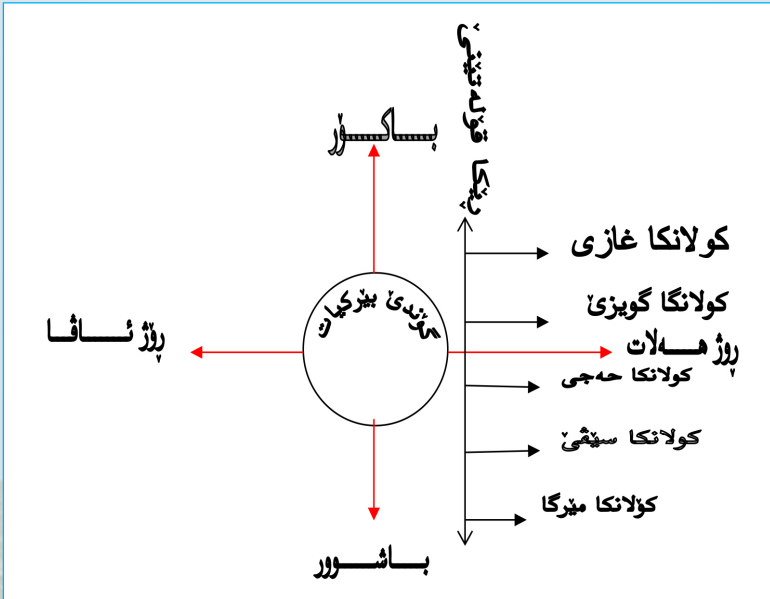

نیشانین ئاهدانی ل گوندی بیرکیات

ناقين وان ريکين دناق بيستانان يان دهراق، ههر دهراقهكى ناقى ريکهكى ل سهر هاتييه دانان:

ژ باکوورى ئەم دى دەست پيکهين بو باشوور

- 1 - ريکا قوله تيني.
- 2 - کولانکا غازى.
- 3 - کولانکا گويزى.
- 4 - کولانکا حه جى.
- 5 - کولانکا سىقى.
- 6 - کولانکا ميڤگا.

ريک و دهراشېن گوندى بېرکيات

گازا رهش

ل سالا 2007 بۆ سالا 2008 کۆمپانیا (تیراسایس) گهلهک جهان دهست ب لیگه ریا نا گازا رهش کر ب ریکا ئامیرین خو یین تایبته، ئاقاری بیړکيات ژى ئیک ژ وان جهان بوو، کارمندی کۆمپانیا تیراسایس دناڤدا کار کرین.

سالا 2009 یه کهم کومپانیا هه لکولانا کانین گازا رهش ل بیړکيات دهست بکار بوو.

سالا 2016 بۆ 2017 گازا گوندی بیړکيات بۆ یه که مین جار ل بهنده ری جیهانی هاته فرۆتن هه تا سالا 2020 ژى هه لکولانا کانین گازی ل گوندی بیړکيات یا بهرده وامه، به لى گازا وى هه می ناهیتته فرۆتن بتنى یا چهند کانیه کان کانین دی هه می دگرتینه.

کینگه هین نهفتی ال کۆمپانیا تاقا (TAQA) ب (CH) یان ژى پاد (PAD) هاتینه ناڤکر.

CH ژناقى ناوچه داریا چه مانکى هاتیه
بیرین کینگه هین گازی ب (CK) هاتینه ناڤکر، ئانکو
چیاى خیرى **chiyae khere**

ناڤین کینگه هین بیرین گازی
1 - A - CH- دکه هیتته باشوروی رۆژئاقایى گوندی بیړکيات
نزاری چیاى خیرى ئه وچه دهیتته نیاسین بناڤى (خراپین ملا).

کۆ فان کانیا بخوڤه دگربت
AT4-CK5-CK8-1

2 - SPF دکه هیتته باشوروی رۆژهه لاتا گوندی بیړکيات نزاری

چپایی خیری ئه و جه دهیته نیاسین بناقی (خاری ب دهشتک).
 کاری ئی کومپانیی خرغه کرنا نهفتی و فریکر نه بریکا بووریان
 بو سهر بوریا دچیته زاخو بو به ندری جیهانی، کیلگه هین سهر ب
 ویقه (CH—B) ئیک بیر هه به ناقی وی (AT2).

G.pad - 3 دکه قیته رۆژ هه لاتا گوندی بیترکیات ئه و جه دهیته
 نیاسن بناقی (قه لیجکا فهرخی)

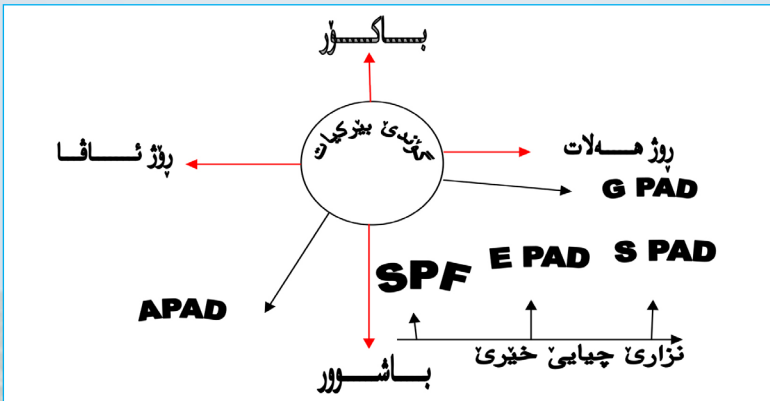
ناقی کانین وی CK15—ck4—ck9

E.pad - 4 دکه قیته باشووری رۆژ هه لاتا گوندی بیترکیات
 نزاری چپایی خیری ئه و جه دهیته نیاسین بناقی (ناش په حنی)

ناقین کانین وی CK12—CK10—CK1

S.pad - 5 دکه قیته بشووری رۆژ هه لاتا مسه له کا نزاری
 چپایی خیری ئه و جه دهیته نیاسین بناقی (باسکین کانی بو هاریان)

ناقین کانین وی Ck13—CK6—AT3

کیلگه هین په ترۆل

شینوارین گوندی بیړکيات

- 1 - **سی شینوارین دیران هه نه:** ئیک دکه فیته کۆکه لی باکووری رۆژئاڤای گوندی بیړکيات دوو دکه فنه بناری نزاری چیا یی خیری باشووری رۆژئاڤای گوندی بیړکيات.
- 2 - **عاقدين بیړکيات:** دکه فنه باکووری رۆژئاڤای گوندی بن سه رۆکانیا مه زندا.
- 3 - **دهره جکین فه قیان:** دکه فنه باکووری رۆژئاڤای گوندی پشته کانیا مه زن سه ر دکه فنه که قری.
- 4 - **دوو کاڤلین مزگه فتا ژى دبنه شینوار:** ئیک دکه فیته سه ر که قری پشته گوندی یا دووی دکه فیته دکه قیرا.
- 5 - **هیزل:** ئەفه ژى ئیک ژ شینوارایه به ره کى مه زنى تیکۆلايه دوه ختى خۆدا تری تیدا دکره دووشاف ده فیته سه ر که قری پشته گوندی.
- 6 - **دنگه:** دکه فیته بناقی گوندی که فن گله ک جاران ل گوندین ده ورو به ر ژى ده اتنه سه ر قى دنگه بو هیرانا برنجى یان سا قارى.
- 7 - **قوبا مه لا عه بدولا (عه بدولاى):** دکه فیته دنا ف گورستانا ملکا مه وتی دا.
- 8 - **ئاشى حجى عبدالله:** بو هارا هافینان ئارو سافار چیدکرن پایزا زفستانا ته حین چیدکر دکه فیته مسه له کا.

ژین و ژیارا گوندی

بیړکیات

ژ لایڼ

شورهش و ئولی و نهته وایه تی
و کومه لایه تی شه

بنه مالین گوندی بیړکيات

- 1 _ بنه مالا مه لای
 - 2 _ بنه مالا فه ته ح
 - 3- بنه مالا عه لوی
 - 4 - بنه مالا هیلن
- هندهك مالین دی بتنی لئ هه بوون:
- 1 - مالا باپیر
 - 2- مالا حه سه نی سعید
 - 3- مالا عه بدولایی حه مووی
 - 4- مالا حه جی حه سه ن
 - 5 - مالا میسایئ شه کر
 - 6 - مالا حه جی عه بدولا بابولی
 - 7 - مالا یاسینی یه حیای
 - 8 - ر ه شیدئ به ته نئ
 - 9 - سماهیلی به گیان

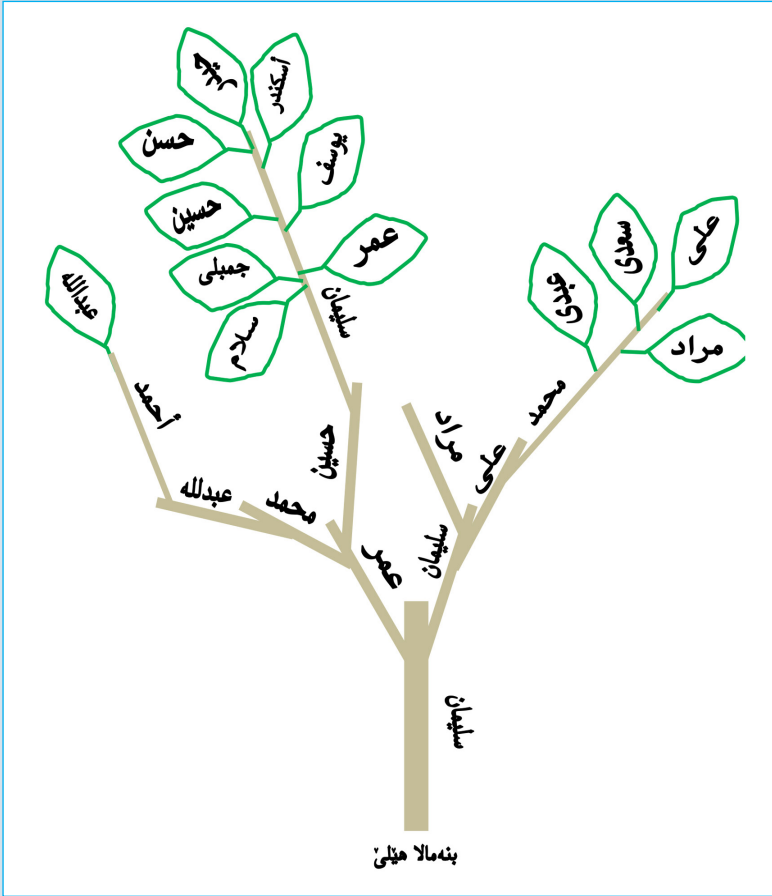
تیبینی: چهند ماله کتین گوندی بیړکيات دکه فندا ژبه ر
کاودانینئ ژبانئ بیړکيات بجه هیلايه مالین خو به ره ف ده شتیقه
برینه ژ وان.

1 - **علی عوسمان عنتر** ل بیړکيات چوويه ده قهه را گورنیه تی
ل گوندی به رزیا ئاکنچیبوویه دوو کور هه بوون عوسمان و محمد,

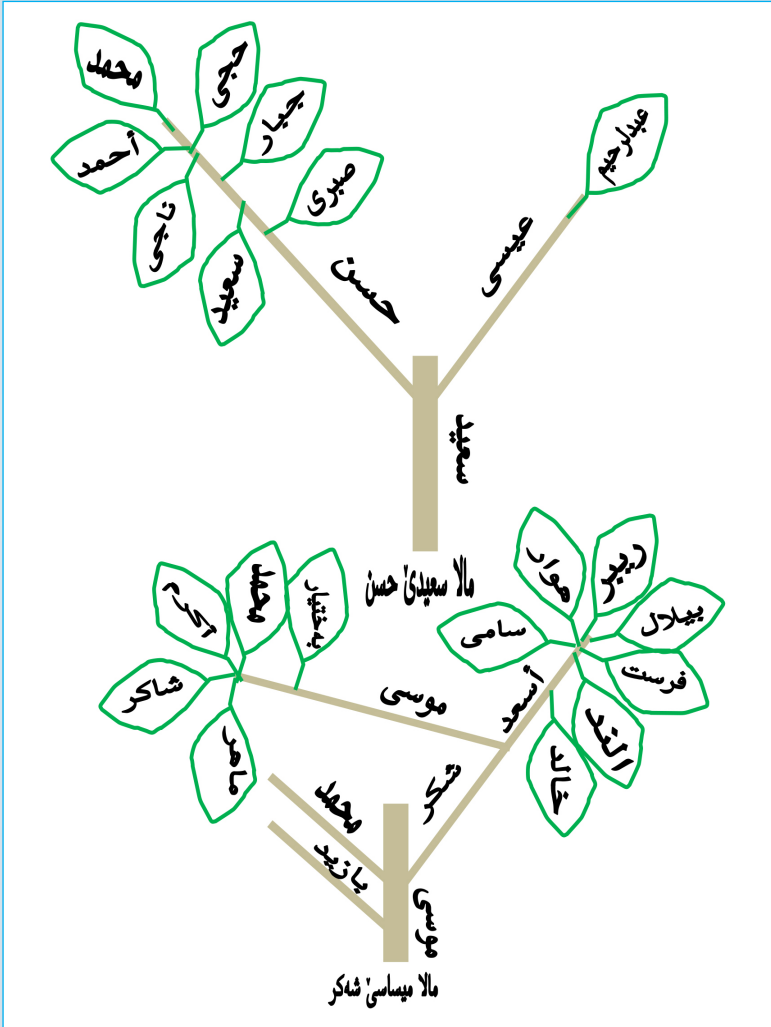
محمد کور هه‌بوو ناڤی وی علی (حجی علی)
2 - یونس أحمد عوسمان (أحمد به‌رواری) یی چوویه
گوندی بلان دویڤدا چوویه مرّبا دویڤدا چویه موصل ئاکنچی
بوویه.

3 - ملا حجی عبدالله: عمر عبدالله گوندی بیرکیات بجه-
هیلایه چوویه ده‌قەرا گۆرانیه‌تی ل گوندی به‌ره‌زایا ئاکنچی بوویه
بتنی ئیک کور هه‌بوو ناڤی وی عبدالله بو (حجی عبدالله)

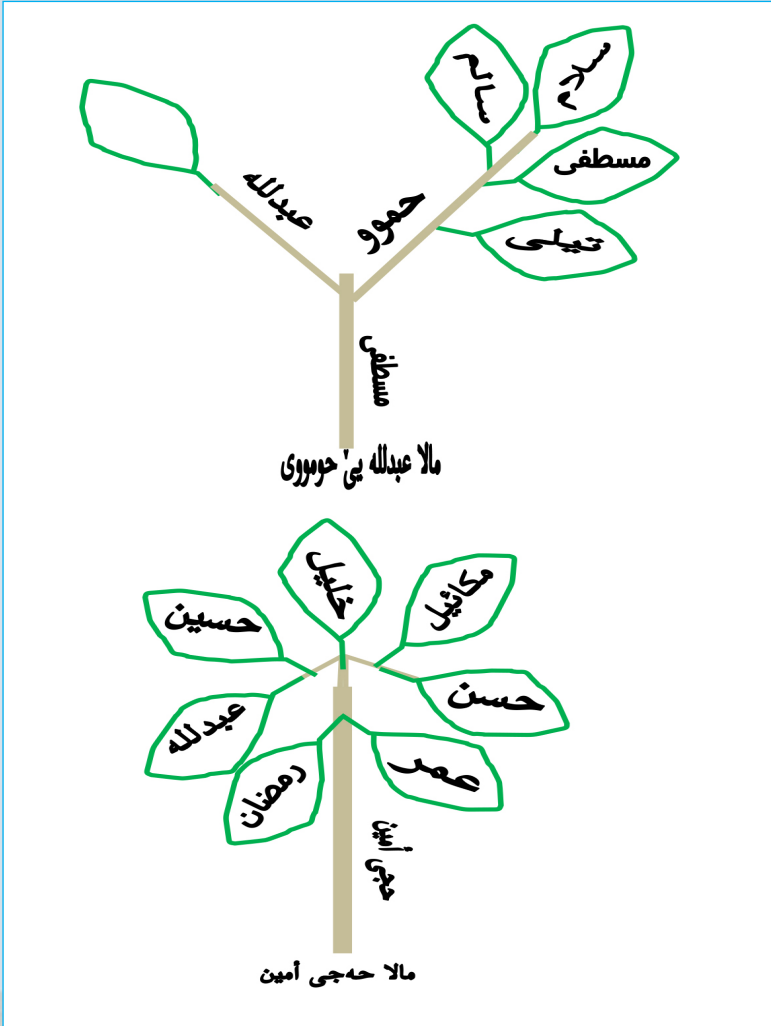
4 - دوو برایان گوندی بیرکیات بجه هیلا بناڤین
(محمد و طه) چوینه گوندی پیر چاوش لده‌قەرا گۆرانیه‌تی
نشته‌جه بوینه دگۆتتی مالا محمه‌دی مهنجی.

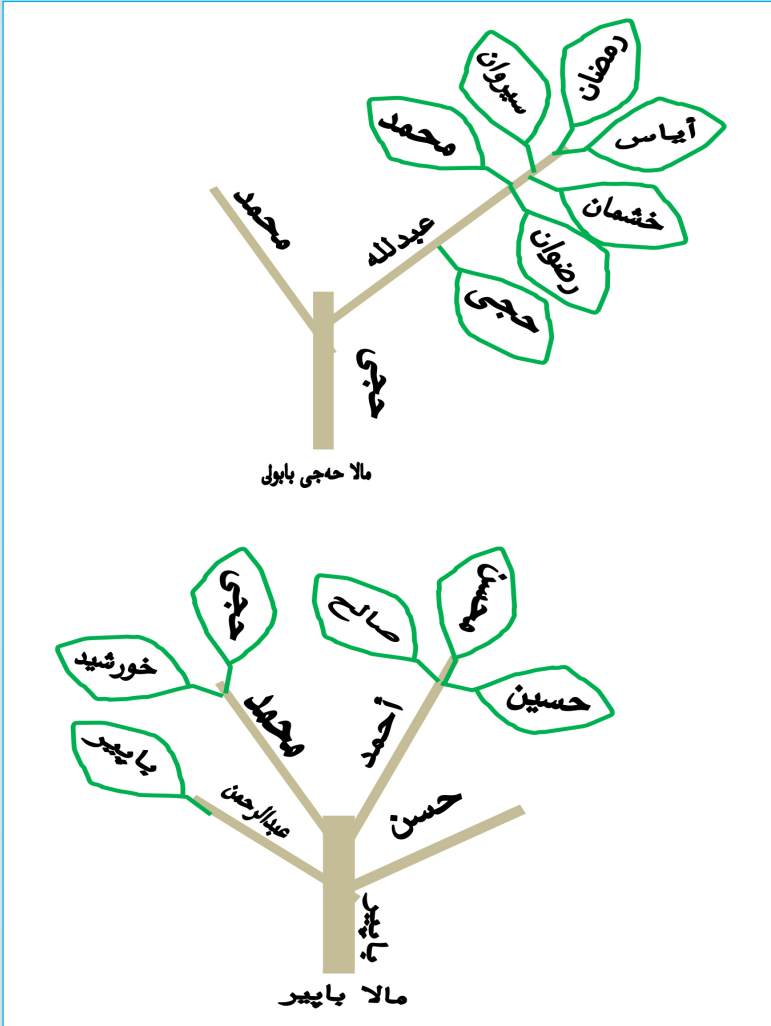
ناقین بنملا مئلی

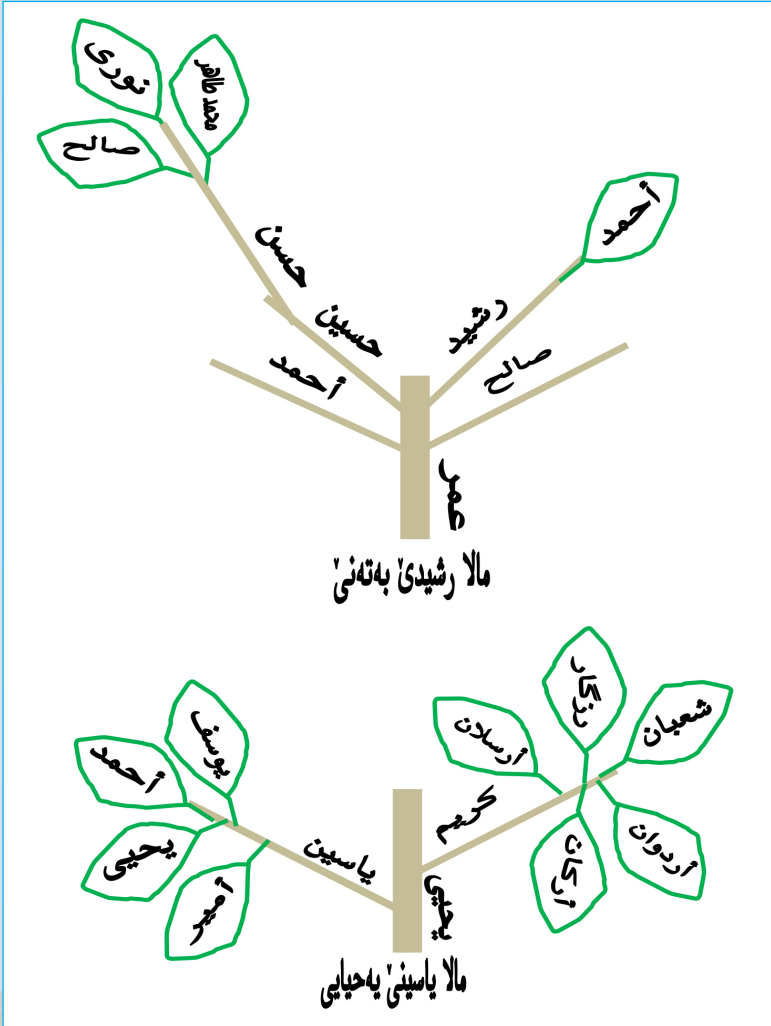
ناقین بنہملا میسائی شاکر

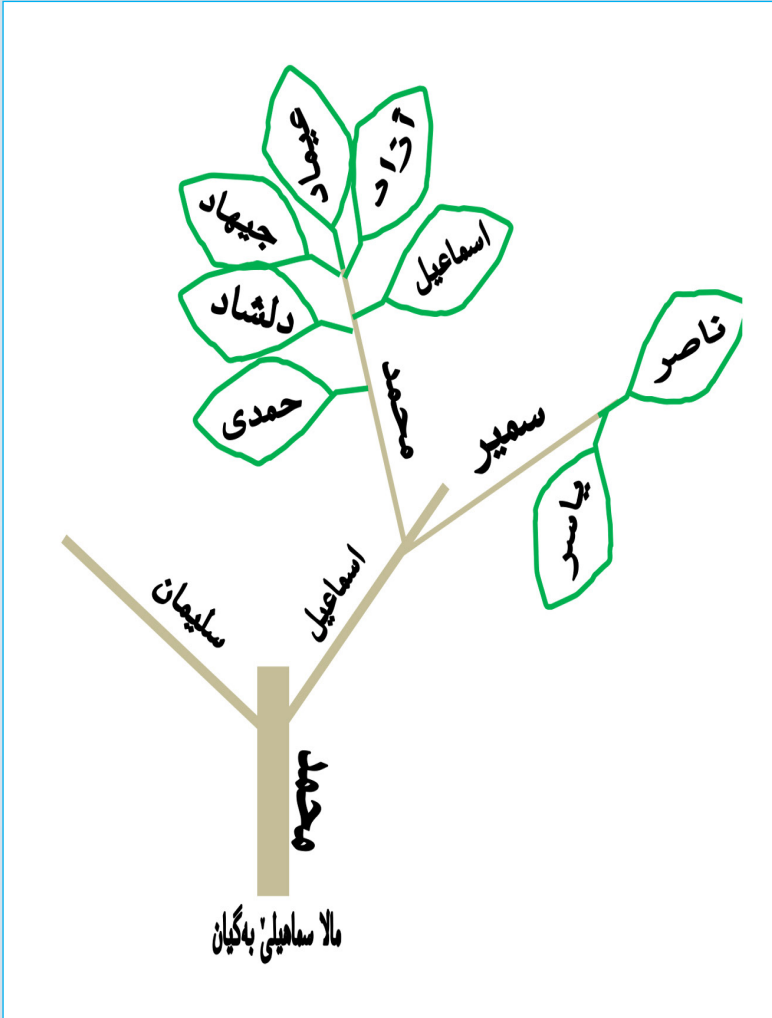
ناقین بنه ملا حجی ئەمین

ناقین بنه مالا بایر

ناقین بنہملا ياسينی يہجیای

ناشین بنه‌ملا ساهیل به‌گیان

ټافاهيڼ گوندی بیړکيات

ټافاهيڼ گوندی بیړکيات، ديوار ژ بهرو ټاخې و لبنان، بانين وان ژکاريټا و جهلکان پيک هاتبوون، ههروهسا هندهک ب چيمهنتوی و بهران يان بلوکان هاتبوونه چيکرن.

پيک هاته يڼ گوندی بیړکيات

ژ لايي ټايني ټه، هه موو موسلمانن، لي دهيتنه گوتن ژ زار دهقي دان عه مرين گوندی ددهمه کی دا پينچ مالين جوھيان ل گوندی بیړکيات هه بوون.

گوندی بېرکيات ل سهر دهمی شورهشی

خه لکي گوندی بېرکيات، دکه فندا ههستی نه ته وه په تبي کوردینی، دناث سینگی وان دا بوویه، ههروهسا دهستی کا سه رهلانا شورهشا کوردی لسه دهستی ربه ری ملله تی کورد (مستهفا بارزانی) گه لک لاوتن گوندی بېرکيات ب سینگه کی بهر فره چونه دناث ریزین شورهشی دا هندهک ژوانان (عبدالحمید عومهر (حمید بېرکياتی)، عبدالرحمن أحمد، أحمد باپیر، یاسین أحمد، حجي رشید مستهفا).

به ری باره گایي (حسو میرخان) ل شکه فتا شکه فتی بهیته دامه زانندن، ل گه لیی بېرکيات بوو، بو ماوی دوو سالان، نه خوشخانا شورهشی ل گه لیی بېرکيات بوو ب ربه به ریا نوژدار (عبدلجه بار) په رستیار (ئیشوی) و حجي عبدالله یوسف بېرکياتی روله کی کاربگه هه بوو بو قه گرتن و راست کرنا ههستیین شکهستی و ههروهسا دهستی کرنا شورهشا ئیلوونی پتر ژسیه (30) سینگ پیلا یین گوندی بېرکيات به شدار بوون، هندهک ژوانان:

(أقلد حسن، حسین تمر، عبدالحکیم عیسی، حسن عیسی، حسین حسن، علی خورشید، فهریق توفیق) ههروهسا (عبدالرزاق ابراهیم محمد، جمال توفیق عبدالله، صدیق حسن عیسی، اسکندر سلیمان حسین، عادل مجید حسین، یوسف سلیمان أحمد، أحمد رشید عمر، مجید صالح، حسین محمد علی)

وهکی یا دیار و پاشی پرانیا گهنجین گوندی بوونه پیشمه‌رگه و چهک هه‌لگرتن و هنده‌کان ژی وهکی به‌رگری ملی به‌رامبه‌ری دوژمنی راوه‌ستان و نه‌وین چهک نه‌هه‌لگرتین نان بو پیشمه‌رگان دگه‌هاندە جه‌پین پی‌دقی، خه‌لکی گوندی بئیرکیات ل دویش پریازا باب و با‌پیران ل سه‌ر کوردینی دبه‌رده‌وامن، هه‌ز ژیکرنا وه‌لاتی دناڤ سینگی وان دا یا جه‌گرتی بووی، هه‌تا سالا 2020 پتر ژ سه‌د چه‌کداران بین دناڤ گوندی بئیرکیات دا هه‌ین، گه‌له‌ک ژوان پله‌و پایه دناڤ پریژین پیشمه‌رگه‌پین کوردستانی دا هه‌نه ژ پلا میلازم هه‌تا عه‌مید هه‌نه و دبه‌رده‌وامن، هه‌روه‌سا گه‌له‌ک شه‌هیدو بریندار هه‌نه، به‌لی چ تشت نه‌شین هه‌ز ژیکرنا کوردستانی دناڤ سینگی وان دا بینه‌ده‌ر، به‌لگه‌سه‌ر دل‌سوژی و وه‌فاداریا خه‌لکی گوندی بئیرکیات بو‌خاک و خه‌لکی کوردستانی، دده‌می شه‌ر هاتیه‌سه‌پاندن له‌سه‌ر ئیراده و هه‌زا کوردستانیان، خه‌لکی گوندی بئیرکیات ب هه‌می شیانین خو‌به‌رگری ژ ده‌ستکه‌فتین کوردستانی کرن، سی فه‌وجین پیشمه‌رگه‌ی دگوندی بئیرکیات دا هاتنه‌دامه‌زاندن، فه‌وجا ئیککی لژیر فه‌رمانا (أبابکر توفیق) پاشی (حجی حسن سعید) فه‌وجا دووی لژیر فه‌رمانا (یوسف سلیمان أحمد) فه‌وجا سیی لژیر فه‌رمانا (مجید صالح مسته‌فا).

ده‌سه‌ر ده‌می شو‌ره‌شین کوردی دا خه‌لکی گوندی ل گه‌له‌ک جهان خانی بین ئاڤاکرین، ژبو‌خو‌پاراستن ژ مه‌ترسیا پریژیمین ئیک لدویش ئیک، ژبه‌رکو خه‌لکی گوندی بئیرکیات کورد په‌روه‌ربوون، گه‌له‌ک می‌رخاس و گهنجین وان دناڤ شو‌ره‌شی دا بوون، ئه‌قین بی چهک به‌رگری ملی بوون، ژ ریکه‌خستین پارتی بوون، بو

پيشمه‌رگان نان دگه‌هاندۀ جهين پيدقي، و نهو جهين خانى
ليپهاتينه ئاڤاكرن، (گه‌ليپى بيړكيات، بهرتيكى، شيفقا خه‌لايكى،
كانى بوهاريا، كانى پانگينى، كه‌څركى خرابى ره‌جبه، ده‌رى
كوږى).

گه‌له‌ك لاو و گه‌نج و پيرين گوندى بيړكيات ژبه‌ر كوردينيپى
هاتينه ده‌سته‌سهركرن، به‌لى چهند كه‌سه‌كان بربارا زيندانكرنى بو
ماوى بيست (20) سالان ل سهر هاته سه‌پاندى ژ وان (عه‌لى
خورشيد على، حسين حسن محمد، عبدالكريم ابراهيم محمد،
على احمد گوزى مسه‌له‌كى، ايوب ياسين مسه‌له‌كى، سليمان
گوزى).

قوتابخانه و ماموستايين گوندی بېرکيات

ههروهسا دهسپيكا سالا 1970 قوتابخانا شورهشي هاتيه گوندی دناث مزگهفتی دا قوتابيان وانه وهرگرينه ماموستايين وان (غفور رۆبهتکی، علی خه نسی) پشتی هنگی قوتابخانه يا حکومی هاتيه گوندی بېرکيات، بهلی چ ئافاهی بۆ نه هاتينه ئافاکرن، لهوما (عبدالحکیم عیسی) بېرکياتی یی ناسیار ب (حکیم بېرکياتی) مالا خۆ کریه قوتابخانه، دوی دهمی دا (25 بۆ 30) بیست قوتابيان هه بوون، ماموستايين وان (محمد نسری، سامی خه لکی شه قلاوه بوو، سعید عبدالباقي).

ههروهسا پشتی ئه نفالین رهش و سه ره هه لدانا سالا 1991ز قوتابخانه ل گوندی مسه له کا ئافاکرن بۆ سالا خوتیندی 1993 — 1994 ی ژلای بی په روه ردا دهۆک ریک پی هاته دان، لوی دهمی محمد حسن عبدالله بېرکياتی وه کو وانه بیژ و ههروهسا ریتقه به ری قوتابخانی و هاشم أمین عبدالرحمن بېرکياتی وه کو وانه بیژ هه می شیانین خۆ ئیخستنه کاری شیان 128 قوتابيان لدهسپيكا سالا نوی یا خوتیندی هه می وانه یان بدهنی بی کیماسی مسه له کا ژی گونده که دکه فیته ب سه ر بېرکياتقه

مزگہفتین گوندی بیڑکیات

- 1 - مزگہفتا سہر کہ قری.
- 2 - مزگہفتا سہر ریکا قولہ تینی، دکہ فیتہ دکہ قریرا.
- 3 - مزگہفتا ناٹ گوندی کہ فن کو دکہ فیتہ بن کہ قری.
- 4 - ساللا (2013 – 2014) مزگہفتہ کا بچوبک ل
ٹافہ گیزکی ہاتیہ ٹافکرن ژلای بی خیر خوازہ کی بو ریبارا.
- 5 - ل ساللا 2019ز مزگہفتہ کا بچوبک ل مہیدانا بیڑکیات
ژ لای بی خیر خوازہ کی گوندی ہاتیہ ٹافکرن.

مهلايڻ گونڊي پيرڪيات

- 1 - مهلا عبدالله يوسف تاج دين
- 2 - مهلا سهليم
- 3 - مهلا سعيد حسين عبدالله
- 4 - مهلا احمد بيهي
- 5 - مهلا عمر احمد عبدالله
- 6 - شيخ عبید نسری
- 7 - مهلا عيسى سعيد حسن
- 8 - مهلا يونس عيسى حسين
- 9 - مهلا حه جي، دگوتني حه جيئي مريه مي نه تروشي بوو.
- 10 - مهلا عيسى صديق حسن پيرڪياتي، ل مزگه فتا مهيداني خوتبان دخونيت.

گوندی بیړکیات گوندهکی پری مهلا و کهسائین زانا و زانستنی ئاینی بوون

گوندی بیړکیات (فہقیبین ئاینی) ھہبوون، ژ زادهقی ئیک ژ کہسین ب تہمہن یین گوندی (عوسمان حجی مستہفا، امین فتاح أحمد) بو خواندنا ئاینی دچونہ گوندی شکیران لدہف (مہلا محمد) ھہروہسا ددہمہکی دا ھندہک ژ گوندین دہروہہر دہاتنہ دہف مہلایین گوندی بو خواندنا ئاینی بو ماوہیہکی دریژ ل گوندی بیړکیات دمان، ھہتا خواندنا خو تہمام دکر.

ھندہک ژ وانان:

- 1 – فخری سندی کہقرہ سووری
- 2 – مہلا حمید میړسیدی
- 3 – خلیل میړسیدی
- 4 – ملا مروان میړسیدی
- 5 – تہھا خوړتی
- 6 – مہلا علی عبدی
- 7 – شیخ عیسا شکہقتی
- 8 – علی تہتہرخان دووسکی ژووری
- 9 – فق ریمان خوړتی

- 10 – انور ملا احمد بیٹی
- 11 – فق حسین میڑگہبی
- 12 – ملا امین میڑسیدی
- 13 – مہلا یوسف کہقرہ سوڑی
- 14 – مہلا حہمید میڑسیدی

مختارین گوندی بیړکيات

- 1 - یوسف عبدالله یوسف (تیسفې مه لای)
- 2 - ابابکر صالح عبدالله
- 3 - عبدالله یوسف عبدالله (حجی عبدالله)
- 4 - توفیق عبدالله یوسف
- 5 - عبدالحمید عمر مستهفا (حجی حمید)
- 6 - عبدالمجید عبدالحمید عمر (مجید حمید)

مختارین گوندین سهر ب بیړکيات

مختارین گوندی مسهله کا

- 1 - توفیق عبدالله یوسف (حجی توفیق) بو هه بامه کئی ابابکر توفیق پشتی بابی وی چووییه بهر دلوقانیا خودی، لجهی بابی خو موختاری بریشه دبر.
- 2 - یوسف عبدالله یوسف (برای حجی توفیق)

مختارین گوندکی ره می

- 1 - رشید مستهفا أحمد (حجی رشید)
- 2 - خورشید رشید مستهفا

مختارین گوندی سوینی

- 1 - محمد أمین علی (حجی أمین)
- 2 - رهمه زان محمد أمین (رهمه زان حجی)

روی سپین گوندی بیڑکیات دقوناغین جودادا

قوناغا ئیکئی

- 1 – یوسف عبدالله یوسف
- 2 – أحمد سلیمان علو
- 3 – حسین عمر
- 4 – أحمد عوسمان أحمد
- 5 – علی أحمد

قوناغا دووی

- 1 – عبدالله یوسف عبدالله (حجی عبدالله)
- 2 – عوسمان أحمد عوسمان
- 3 – عبدالرحمن أحمد سلیمان
- 4 – محمد أمین علی أحمد (حجی أمین)
- 5 – محمد علی سلیمان (حجی محمد)
- 6 – مستهفا أحمد مستهفا (حجی مستهفا)

قوناغا سین

- توفیق عبدالله یوسف (حجی توفیق)
- 2 – عبدالحمید عمر مستهفا (حجی حمید)
- 3 – عوسمان أحمد عوسمان پاشی برازیی وی یوسف
- 4 – عبدالرحمان أحمد سلیمان پاشی کوری وی أمین
- 5 – رشید مستهفا أحمد (حجی رشید)
- 6 – مراد محمد علی سلیمان (حجی مراد)
- 7 – احمد حسن محمد (حجی احمد)

کەش و ههوايی گوندی بېرکيات

گوندی بېرکيات وهکی هه می گوندین چيايي ل کوردستان باشوور، هه رچوار وهرزین سالی هه نه، ژ زار دهقی دان عومرهکی گوندی دبیتیت:

ل سهرده می (حه رهکا شه واف) دهستیپیکری ل گوندی بېرکيات (18) بهۆستین به فری هاتبون، ههروه سا ل سالا 1991 به فرهکا مهزن ل بېرکيات باری، وهکی هه می دهقه رین دی بین کوردستانی، ل وهرزی زفستانی هندهک شهقان سی چوار جاران دچوونه سه ربانا بو رامالینا به فری، بوهارین وی ژی زوو بزوو ناهین وهکی هه می دهقه رین چيايي هاقین ژی نه گه لهگ دگهرمن، پایزین گوندی بېرکيات گه لهک دخۆش و دهوینن و دیمه نین گه له کین جوان و دلشه که رچیاو باسک و دۆل و نهال و دهورو به رین گوندی دیار دین.

شاره زایین کەش و ههوايي ل گوندی بېرکيات

- 1 – أحمد عوسمان ئەحمەد
- 2 – حەجی حەمۆ مستەفا
- 3 – أحمد سلیمان عبدالله
- 4 – عوسمان ئەحمەد عوسمان

پيشه يين سهره کي وړي و رسمين ټولي و (ټاين) و دهوات و بهي ل گوندی بیړکيات

- چاندن، خودانکرنا مهرو مالاتي، ميتش خودانکرنا،
دارتاشي، نيچيرفاني.

- **تازيین گوندی بیړکيات** وهکي ههمي گوندان (3) سي
روژ بوون، هر کهسه کي دچوو بهر دلوثانيا خودي، بههيا وي
يا ههمي خه لکي گوندي بوو، دهمي ميتقان ل گوندين دهوروبه
دهاتن بو خوارني و نقستي هر ماله کي ژماره کا ميتقانان دبرنه
مالا خو.

- **داوهت نه بي:** ل وهرزي پايزي پينچ شه مبيا داوهت نه بي
ل گوندی بیړکيات دهاتنه گيران، هر ماله کي جوړه کي خوارني
دئينا ل سهر باني خانیه کي ريزدکرن مهزن و زاروک و ژن پيکفه
ل سهر خوارني کومفه دبوون.

- **مهوليد:** دهاتنه دان، هندهک مالان دگونديدا هر سال
جاره کي مهولیدهک ددا، و هندهکان مهوليد دکرنه فهرز لسهر خو،
دهمي نه خوشيهک بو دهات دا مهليده کي دن، کوئو نه خوشي
چيبيت، يان دا ئو نه خوشي لسهر بهيته لادان، ههروه کي چاوا
سهر ددان و دکرنه خپر، ههروه سا پشتي خوارني دا مهلايهک هيت
مهليدي خونيت.

- **دهواتين گوندی بیړکيات:** دفلکلوري بوون سي شف و

سې پوژان د هوات دهاته کړن، و بوبک ل دهواران سيار دکردکرن و زافا دچوو سهربانی ناخ و گهنم تيبک ههلدکرن، ههرده مې بوبک دگه هشته بهر ده رگه هې، زاقای نهو ناخ و گهنم بسه رې بوبکې دا دکر، و ستران بدهنگی دهاتنه گوټن لیبوک دهاتنه چيکرن و روژا دووې و سيبې شانوگه رې دهاتنه گيړان، لیبوکې ره شهک هه بوبون، ب شفکا هنارې دبه ردا دويش ههر که سه کي لیبوکې دهستی خو دريژدکره وان، ل گوندين دهوروبه ر ده مې دهاتنه سه ر داوه تي په رې گوندي تفهنگ دهاښتن، ب مه ره ما نيشانې نه شه نه م هاتين، ههروه سا خه لکې گوندي ژي به رسقا وان ددا ب مه ره ما هوبن بخيره اتن، بو جارا ئيکې دهوول و زرانا هاتينه گوندي بيړکيات ل سې جهان ريگران په زې گوندي پر و شقان گريدان، و دوی ده مې دا هنده کان ژ خه لکې گوندي دگوټ ما هوبن نزانن دهوول و زرنا نه دروستن (حه رامن) ههروه سا دهواتيبين گوندين دهوروبه ر دگهل خه لکې گوندي نارمانجانې دکرن.

- **بيکا بارانې:** هه رساله کا باران نه باری بان، يان گيرو بيان خه لکې گوندي بوبکا بارانې چيدکر، ههروه سا ده مې نقیژا بارانې دکر جلو به رگين خو قاشی دکرنه به رخو.

نیچیرقانی گوندی پیرکیات

- 1 – مستهفا أحمد مستهفا (حجی مستهفا)
- 2 – باپیر باپیر
- 3 – توفیق عبدالله یوسف (حجی توفیق)
- 4 – همۆ مستهفا (حجی همۆ) بابی تیلی
- 5 – عبدالحمید عمر مستهفا (حجی حمید)
- 6 – یاسین أحمد مستهفا
- 7 – أحمد رشید عمر

پشتی سال (1991) ریژا نیچیرقانیان زیدهبویه هژمارا وان گههشته پتری بیست کهسان و نیچیربن وان پهزین کیتی بوون، ههروهسا کیتربیشک و کهو ههر گیانهوههرهکی گوشتی وان دروست بو خوارنی.

چہ پھرین نیچیرقاناں

- 1 – چہ پھرئ کانیکا دیکی
- 2 – چہ پھرئ چہ لی کمال
- 3 – چہ پھرئ گہریکا ہنجا
- 4 – چہ پھرئ سہر دوولا مہلکی
- 5 – چہ پھرئ کافلکیت بہرواریا
- 6 – چہ پھرئ دوولا مہزن
- 7 – چہ پھرئ سخرکی
- 8 – چہ پھرئ خرابی ہورمزکی
- 9 – چہ پھرئ گہریا کومبہ فرئ
- 10 – چہ پھرئ دارمازی
- 11 – چہ پھرئ دار بہری
- 12 – چہ پھرئ ناستہنگی
- 13 – چہ پھرئ کہ فرئ عبوی
- 14 – چہ پھرئ گہریکی شہقلا
- 15 – چہ پھرئ گہریکی ناسنگرا
- 16 – چہ پھرئ ریژہ کومبہ فرئ
- 17 – چہ پھرئ گہریا کورئ بز
- 18 – چہ پھرئ گہرہ بہرہزکا
- 19 – چہ پھرئ گہریکا ب تہفزک
- 20 – چہ پھرئ سہر بہرا
- 21 – چہ پھرئ باسکی عاسی

22 – چه پهری باسکى بهرى په حن

23 – چه پهری دهیکى سوهینى

تیبینی: ئەڅه ناڅى هندهک چه پهره ناڅین ههمیان نه هاتینه

نقیسین

کهوگیرین گوندی بیړکیات

- 1 – سلیمان أحمد عوسمان
- 2 – عبدالرحمن أحمد سلیمان

پشتی وان

- 3 – یوسف سلیمان أحمد
- 4 – موسی شکر موسی

پشتی سالا (2000) ریژا کهوگیرین گوندی بیړکیات زیده‌بوو

میښقانین گوندی بیړکيات

- 1 - محمد فتاح عوسمان (محبوبی فتح)
- 2 - حمۆ مستهفا (بابی تیلی)
- 3 - عبدالرحمن احمد سلیمان
- 3 - علی خورشید علی

پشتی سالا (2000) هژمارا میښقانین گوندی زیدهبوون.

شقانين گوندی بېرکيات

- 1 - حسن باپير (حهسه نى شقان)
- 2 - باپير عبدالرحمن (جرجيس)
- 3 - اسكندر سلېمان حسين
- 4 - سعيد شقان كانيكى

گافانين گوندی بېرکيات

- 1 - شهرازدین چالی زبىارى
- 2 - تاهر گافان گهغهركى

بو جارا ئىكى ترؤمبيل هاتيه گوندی بېرکيات پشتى سالا
(1970) بوو، ترؤمبيله كا شوفرليت بوو، شوڤيرى وى (عزيز
حجى شكو) خهلكى شېخان بوو.

چيروکيٽر و سترانيٽرين گوندی پيرکيات

- 1 - محمد باپير باپير
- 2 - حجي حمو مسته فا
- 3 - حسن عيسى حسين
- 4 - أحمد باپير باپير
- 5 - عبدالله حه جي عبدالله محمد
- 6 - حجي محمد باپير
- 7 - شکر موسى شکر
- 8 - محمد اسماعيل محمد يبيو

سترانبیڑین دہواتا

- 1 - یوسف سلیمان حسین
- 2 - عبدالله حجتی عبدالله محمد بابولی
- 3 - خورشید محمد باپیر
- 4 - صدیق حسن عیسی
- 5 - سلیمان احمد عوسمان بہستہ دگوتن

ژنین سترانبیڑ

- 1 - حفصہ مراد علی
- 2 - صدیقہ عمر مستہفا
- 3 - جاز عیسی
- 4 - ستی احمد سلیمان بہستہ دگوتن
- 5 - زہری (ہہوہخان) سلیمان احمد
- 6 - حمایل یوسف عبدالله

ڙٽين ناقدار پين گوندي پيرکيات

- 1 - رحيمه يوسف عبدالله
- 2 - ميان عمر مستهفا
- 3 - فاطمه محمود سيسو خيزانا حجي عبدالله
- 4 - فرمان حسن محمد خيزانا حجي محمد تاهر
- 5 - خديجه حسين ابراهيم خيزانا (حسن محمد)
- 6 - ستي احمد سليمان
- 7 - فاطمه محمود تاهر
- 8 - حهليمه ابا بكر موسى خيزانا (حسن عيسي)
- 9 - عاليه احمد عوسمان خيزانا (حجي حميد)
- 10 - فيروز احمد سليمان
- 11 - مستيخان سليمان احمد
- 12 - حليمه ابا بكر صالح خيزانا حجي توفيق
- 13 - خديجه باسو احمد دهيك حجي محمد تاهر
- 14 - خورش حسين عمر دهيك حجي مراد
- 15 - فاطمه جادر علي خيزانا حجي محمد امين
- 24 - عزيزه مستهفا احمد خيزانا حسن سعيد
- 25 - اسميخان محمد سوار خيزانا حجي مجيد
- 18 - بسنه موسى شاکر خيزانا سليمان حسين

داپيرکين گوندی بېرکيات

- 1 - فاطمه جادر علی - خيزانا حجي محمد أمين
- 2 - خورشى حسين عمر - خيزانا حجي محمد
- 3 - حهليمه عمر علی - خيزانا حجي بابولى
- 4 - ليلا تهها عيسى - خيزانا حجي رشيد
- 5 - فاطمه محمود سيسو - خيزانا حجي عبدالله

ئەو یاریین ل گوندی بیڑکیات دھاتن کرن

گۆه کیشکانی، شیرئ بکەلەش، مازیانی، گۆرزئ کۆرە،
کەرەقیانی، هۆلانا گیخی، هۆلانا شەقا، کیلوبەرانی، دامانی،
قاشانی، شتانی، ماکەرکا بسانە، مام رویقی، کابانی،
میتروشکانی، بوری بوری، برانی، دارکیشکانی، هۆشقانا، تەلی
رۆقیانی، سابینا رەقی، تلک تلک پیروزی، گۆرگ و پەزانی،
هیسک، پین چووکانی، تاسیلۆکانی، چینگانی، تۆبسانی،
برانی، کورکو زتانی، ماتانی، دارکو پلیتکانی، خشیلۆکانی،
بیکا بارانی، موورکانی، کەتی کانئ، چۆلانی.

سهرتراشین گوندی بیرکیات

- 1 - صالح حجی مستهفا
- 2 - عوسمان حجی مستهفا
- 3 - حجی حسن عمر (حدهسنی کنی)
- 4 - حجی عدلله محمد بابؤلی
- 5 - احمد یاسین
- 6 - محسن احمد باپیر

پشتی مقهس دهرکهقتین

- 1 - جمال توفیق عبدالله
- 2 - تهیار عبدالرحمن أحمد
- 3 - رهمهزان حسن عیسی
- 4 - موسی شکر موسی
- 5 - محمد سعید عبدالرزاق

ترانه کهرین (سوحبه تچیین) گوندی پیرکیات

- 1 - حجی حمۆ بابی تیلی
- 2 - محمد باپیر
- 3 - أحمد باپیر
- 4 - محمده اسماعیل محمد بیبو
- 5 - یوسف سلیمان حسین
- 6 - حسن عیسی
- 7 - أحمد عبدالرحمن سلیمان
- 8 - جعفر سلیمان أحمد

مری شوپین گوندی پیرکیات

أ - زهلام

- 1 - عیسی سعید (مهلا عیسا)
- 2 - شیخ عبید
- 3 - سهعید حسین عبدالله (مهلا سهعید)
- 4 - مهلا نهحمه د بیتهی

ب - ژن

- 5 - فاطمه محمود سیسو
- 6 - حلیمه علی
- 7 - حلیمه نهبابکر صالح
- 8 - ستی أحمد سلیمان

سەر شوپين ژنگان و جهی بالاغان

- 1 – سەرافا جنیکا
- 2 – قولە تینى
- 3 – کانیا رۆپنى
- 4 – کانیا تەقزینى
- 5 – شکهفتا کەرا

هکیم و شارازايين گوندی بیړکيات

1 - عبدالله يوسف عبدالله (ههجي عبدالله) بۆ فهگرتنا دهست و پيان و فهقهراتين پشتی و خهليانا و ژ جهچوونا گه و دهماران بگشتی ههمی شکهستان، شارازهیهکا باش و باش ههبوو، ههر کهسهکی گوه لئاڅی وی بوی دهاته دهف، ل ههمی ناوچین کوردستانی، دهیته گوتن ههتا ل کوردستانا باکوور ژی بۆ فهگرتنا جهین شکهستی و خهلیایی و ژجه چوی خهک دهاتن دهف.

2 - ابراهیم موسی (ههجي ئیبراهیم) د شکهستانا دهست و پيان یی شارهزا بوو.

3 - أحمد حسن محمد، تهسلیم فرکی دهستا دابوو.

4 - عبدالرزاق ابراهیم محمد تهسلیم فرکی ددهستان دابوو.

5 - هجي حمۆ مستهفا، تهسلیم بايي سۆر ددهستادا بوو،

پشتی وی بۆ کۆری وی تیلی

6 - مالا فهتخ تهسلیم دهست ئاڅا زراف یا ددهستان دا.

7 - عبدالحمید عمر مستهفا بۆ فهگرتنا جهین شکهستی

وخراب بوونا دهست و پيان یی شارازا بوو.

8 - صالح مستهفا أحمد بۆ فهگرتنا جهین شکهستی یی

شارازابوو.

9 - عوسمان مستهفا أحمد بۆ فهگرتنا جهین شکهس یی

شارازا بوو.

10 - احمد عوسمان احمد بۆ راکرنا نافکی یی شارازا بوو.

- 11 – فاتمہ محمود سیسو بو چیکرنا کھلیٹڑی و نافکی
دھرمانکرنا برینان یا شارازا بوو.
- 12 – حسنا حسین، بو دھرمانکرنا برینان ب دھرمانین
کوردی یا شارازا بوو.

کارسازین گوندی بیڑکیات

ئەو کەسین نیرو هنجار چیدکرن

- 1 - عبدالله یوسف عبدالله: هەر وەسا گۆپال پیدکرن.
- 2 - حسن عیسی حسین: هەر وەسا هۆستایی دیواران بوو.
- 3 - محمد شریف حسین
- 4 - أحمد حسن محمد
- 6 - أحمد سلیمان علو
- 7 - یاسین أحمد مستهفا
- 8 - حسن محمد
- 9 - عبدالله حەجی حەجی عبدالله محمد گۆپال و بەفری چیدکرن.
- 10 - ئەسکندەر سلیمان حسین: گۆپال چیدکرن.

هەر وەسا یین تەبەك(سەك) چیدکرن

- 1 - عبدالله حەجی عبدالله محمد
- 2 - محمد سەلمان
- 3 - أحمد عوسمان أحمد
- 4 - اسماعیل صالح مستهفا دەهەمی بواران دا یی شارازا بوو

ٹافره تپن کارپن دهستی دکرن ل گوندی پیرکیات

- 1 - فہرمان حسہن محمد... مہحفیرک، گورہک، پارزینک، چیدکرن.
- 2 - فاتمہ جادر علی... لحیفک، مہشک، مہحفیر، چہندک، پرزینک، چیدکرن.
- 3 - فاتمہ محمود سیسو جہالک، گورہک، پارزینک، وہریسک، مہحفیر چیدکرن.
- 4 - حلیمہ ابابکر. موسی.. گورہک، پارزینک، جہالک، کولاف چیدکرن.
- 5 - ریحیمہ یوسف عبداللہ... مہحفیرک، جہالک، پارزینک، مہشک... ہتد چیدکرن.
- 6 - لہیلا ایوب یوسف... دؤخینک، لحیفک، چیدکرن.
- 7 - حلیمہ موسی شکر... مہحفیرک و تابرک چیدکرن.
- 8 - أمینہ حسین علی خیزانا حجی حسن... جہالک، بہرگ، گورہ چیدکرن.
- 9 - فاتمہ عمر مستفی مہحفیرک و تابرک... چیدکرن.

پشتی سالا (2015) نوینہ ریڻ گوندی بیڑکیات

- 1 - عبدالمجید عبدالحمید عمر
- 2 - امین عبدالرحمن أحمد
- 3 - ابابکر توفیق عبداللہ
- 4 - حسن محمد امین
- 5 - حجی محمد باپیر
- 6 - یوسف سلیمان أحمد
- 7 - خلیل محمد شریف
- 8 - مجید صالح مستہفا
- 9 - ادریس اسکندر
- 10 - عبداللہ عوسمان أحمد
- 11 - محمد أحمد حسن
- 12 - صبری حسن سعید
- 13 - علی محمد علی
- 14 - عزیز محمد سلیم

جورین داران ل گوندی بېرکيات

- دار مازی و دارا بهری و دارا دینداری و دارا کهزانی و
خولیک
- دار بیمک و کهقوت و گوھیشک و سپیندارو خوځ و توی
هیرک
- دارا تهوکې، سماق و کیرات و چنار و مژ مژه و سیف و
هرمیک
- هژیر و هنارو دار میتو و توی و سپیندارین بیلادی و
هلهله لۆک
- باهیف و بیه و دوکانه و کنیرو دارا تهقرینج و دار گویزو
کرو سک
- بناقی و ههفرست و کاژو دارا مهرانی زهیتوون و بیهوک.

جورین گیائی ل گوندی پیرکیات

کاری و کھلہ پیر و بہنی و شیلیم گف و ئەزمان گاک و سترک
گیابہند و گیازافا و ہہلز و جاتر و دہلاڤ و بزئی بزئی و پیفوک
کہنگر و قیقار و کوراد و گیا کینفریشک چورین و سۆریاز و
کویز و ترشوک

دری و نہفہل و قاریش و کتر و پیر پینہ و گیزک و بن سۆرک
فریز و گیزریا و گیا داسی و پیش کورتان و گیا گیزک و بتاتوک
کہلیک و گۆل بہرۆژ و نفر و شیلیم و کہرہفس و گیا نسہک
و پزگۆرک

دار ئالینک و گیا کیتوریشک و گیا زلک و پینگ و رزیانوک
و گہزۆک
کنجروک و باہیک و پینگ و تۆلک و تہعلیشک و
بہیبینوک

چاڤرو پی دیکلک و پی مریشک و قنارو شیرکتک و بایک
و گہزۆک

سہندہل و سبت و نانئ چیچئی و نانئ قہلی و ماری ژۆک
تہعلہتۆزۆ تۆلہ ترش و گیا ستریک و گیا شہکرۆک
رتل سہگ و گینی و دہق و دہق نہنوس و سبرک و پیز پیزۆک
صلک و بہرصلک و گہنمہ شامی و سی بسک و گیا قہدقہدۆک
لیش و لیتلاقیک و گیا برین و قۆلنگار و سی بہلگ و
بہمبیلۆشک

چہگمان و قۆلنگار و خزیمۆک

جوړین خوارنې ل گوندی بیڑکیات

کاری مهیرک (دهوین) و کوتل دھو و برنج و ساڅار و ترشک
ئیپراخ و ناره خافک و کادین سهرتی و کاری برنج و کھشک
تھین و دووشاف و ساڅارا بکراد و دورکه روین و پھلی
کھشک

کھجلوک (نیسکه برنج) و پھلف ماش و هیکه روین و
کشارک

ژاژی و قھلی و فرو (زاک) کونجی و دانه قوت و ناث دانک
کوئلکین حله بی و گلول و برنج ب سوړباز و دانه هیکر
دھو و قھلی پیفازک و کارز و ماشه روین و لوبیک و باقلک
کھنگره ماست و نیسک و نوک و برنج سوړ و گشک
نیفشک و خیارو تھماته و سمیتک و برنج ب توک
بریانی و جوړین ناکا و ناث شریک و ماشا پینک
مهقلوبی سیرو پیفازو مرهبا و

جورین گۆلا ل گوندی پیرکیات

گۆل هرچ و لۆله پهر و نیرگزو سوسن و ره به نوک
کۆل هیر و گۆل شیلان و گۆل محمده و به لبیک
گۆلا میشا هنگئینی گۆل مه حفیرو گۆل چیچهک
هه لال و به بیین و گۆل مه خمیر و کۆلیندیک
ریحان و گۆل شلیتر و گۆل ریشیک
گۆل به روژ و جمبل ئەشق و بنه ف شوک

تہیرو تہوال ل گوندی پیرکیات

تہیری بازی و تہیری کہلہخا و باشیکہ و قہل و تفریک
دارکۆکہ و بہر کۆرہ و گاپل و کۆتر و کہو و سیسک
بن تل زہرک و جرکونکہ و رەشویلہ و بۆم و تیک تیک
شەف شەفینک شقان حەیرینک و تہیری مریبا و سەرەشینک
زەرۆیلہ و دوی ہژینک و دوی مقەسک و ہۆپ ہۆپ و
پہپووک

چیچکا بۆہاری و بازارگانہ و کرکاک و زہنگلۆک
چیچکا ہژیرا و قہلہبەلوک و گاسرہ و سیقاندووک
مییش خۆرینک و دوی لہرزینک و گوی بژینک و کہقەرۆک
تہیری بارانی، گۆرگی چیچکا

گیانہ و ہرین کویفی ل ناقاری گوندی بیڑکیات

بہراز و ہرچ و روفی و گورگ و حہفتیار و پلنگ
ژی ژی و سیخوڑ و تویری و قورہ بہشہ و کویرک
پہزی کیتی و کوسہلہ و جورج و مشک و پشیک
سفورہ و شفو کیشرشک

گیانہ و ہریں خشوک و فراکہ ل گوندی پیرکیات

مار و پیکہ مار و کم کمہ و حولیسہ و دووسہرہ و دووپیشتک
زیب زیبہ و کرمی سؤر و کیزا مروفا و کیزا رہش و سیسرک
ماشوت و کولی و زرکیت و ستنگ و نوژو پیشی و ناخیرک
کیچ و ہنی و پھراشوت و کھرموز کیتولیلہ و خہج خہجووک
میشا ہنگفینی و میشا رہش و میشا شین و زیری و

گشگفووک

ماشوت و کولی و چہپ چہپیسک و کھرہکہ و پہلاتینک
ہہسپت فانما نہبیا و کولی و چم چرک و کولی پہمتیرو ئاف

تہزینک

بزن مشک و کیتزالہ

گرنگترین رویدان دمیژوویا بیړکيات دا

- 1 - خهلا مهزن: ل چهرخی ههژدی (18) ژ زاردهچی دان عومرین گوندی خهلکی گوشتی گیانهوه رین مرار (مری) دخوار ههروهسا خهلکی دهشتی دهاتنه بیړکيات دگوته خهلکی گوندی خوینا پهزی خو بدنه مه دا زاروکیین مه ژ برسان دا نهمرن.
- 2 - نهخوشیا سوړکان: گهلهک کهسان ب تاییهت زاروکان گیانی خو ژدهست دان و دهیته گوتن چ مال نهمان دگوندی دا کهسهکی یان دوو کهسان گیانی خو ژ دهست نهدابیت.
- 3 - شهرین مهزن و گران د شورهشا ئیلول و گولانی دا: روژانه فروکیین رژیمین ئیک لدویف ئیک گوندی بیړکيات توپاران دکرن.
- 4 - ئهفالا رهش: خهلکی گوندی بیړکيات ژی وهکی ههمی خهلکی دهقهری دهریدر بوون.
- 5 - شهرئ سهپاندی: بی چهکدارین پهکهکی دژی ئیرادهو حهزا خهلکی دهقهری، دنهجامدا شههیدو بریندارکرنا ژمارهکا زور یا قههرهمانان ل دهقهری و سوتن و کافل و ویرانکرنا پرانیا گوندین دهقهره بههدینان، گوندی بیړکيات بی بهر نهبوو ژ قهریژا فی شهرئ سهپاندی.
- 6 - دهرکهفتنا گازا رهش ل سالا (2009)

نہلبوووما شہہیدین گوندی

بیڑکیات

شهيد اسماعيل صالح مصطفى بېرکياتی

ل سالا 1955 ز ل گوندی

بېرکيات هاتيه سهر دنيايي

رؤژا 2 \ 2 \ 1997 ز دهه وه کا

رامالينی دا، ل چيايي گاري، پي وي

دکته هيته سهر مينه کا دؤژمني و دئه نجامدا

گيانی خو ژ دهست ددهت، دگه هيته کاروانی

شهيدان.

شهيد عبدالحکيم عيسى بېرکياتی

ل سالا 1943 ز ل گوندی

بېرکيات هاتيه سهر دنيايي

ل رؤژا 30 \ 9 \ 1997 ز

دهمی ل ئه رکی فه دگهریت بؤ مال

دناف بهرا گوندی کارهقا و کهلها

سهری کانیکا ترؤمبيللا وان دکه هيته بيسه کا

دوؤژمني ترؤمبيل دهيته سوئن دئه نجامدا شهيد

عبدالحکيم دگهل دوو هه قالين خو بين پيشمه رگه

گيانی خو ژ دهست ددهن دگه هينه کاروانی شهيدان

شهید عبدالستار احمد عبدالرحمن بیړکیاتی

ل 1971 سالو ل

گونئی بیړکیات هاتیه سهر دنیا یی
ل 26 \ 4 \ 1999 دگه ل مه فزه ز

پیشمه گه ی ل گری قه سروکا سهر ی
چیایی گاره ی د شه ره کئی د ژوار داگیانی

خو گوری کورستانی دکه ت

شهید بشار احمد عبدالرحمن بیړکیاتی

ل 1977 سالو ل گونئی

بیړکیات هاتیه سهر دنیا یی
ل ئیشاریا رۆژا 9 \ 6 \ 1997 ز

دنه نجامی هیبرشه کا دۆژمنی بو سهر
گونئی مسه له کان و پشتی بهرگریبه کا

تۆند، ب گۆله یه کا دۆژمنی گیانی خو ژ ده ست
دده ت دگه هیته کاروانی شه هیدان

شههيد محمد رشيد توفيق عبدالله بېرکياتى

ل ساللا 1971 ز ل گوندى

بېرکيات هاتيه سهر دنيايى

پوژا 25 \ 12 \ 1997 ز

دهه وهكا رامالينا دوژمنى دال چيايى

گارهي دشهره كى دژوارد گوله يهكا تشهنگا

دووژمنى ب تهختى نه نيا وي دكه قيت دئه نجامدا

گيانى خوژ دهست ددهت دگه هيته كاروانى شهيدان.

شههيد عبدالکريم ابراهيم محمد بېرکياتى

ل ساللا 1953 ز ل گوندى

بېرکيات هاتيه سهر دنيايى،

ل ئيقاريا پوژا 6|9| 1997 ز

دئه نجامى هيرشهكا دوژمنى بو سهر

گوندى مسهلهكا پشتى بهرگرييهكا توند

ب گوله يهكا دوژمنى گيانى خوژ دهست

ددهت دگه هيته كاروانى شهيدان .

شهيد خورشيد محمد باير بيړکياتی

ل سال 1968 ل گوندی بیړکيات

هاتيه سهر دنيايي

ل رږځا 10 \ 10 \ 1985 ز دگهل

مهفرهزهکا پارتيزانی دا بهرهښ دهغهرا

نيزديا ل سين وشيخدر گوللی نار پی چيی

(R.B.G) ناربی جيا وان يا سيارکری دناف

واندا دپهقيت دئنهجامدا پشتی برينداربوونی گیانی خو

ژ دهست ددهت دگههيته کاروانی شهيدان.

شهيد عبدالرحيم عیسی سعید بیړکياتی

ل سال 1976 ز ل گوندی

بیړکيات هاتيه سهر دنيايي

ل رږځا 3 \ 4 \ 2001

ل گوندی میزی سهر بناوچه داربا

چهمانکی څه ترؤمبیتلا وان دکهڅبته سهر

مینهکا دژژمنی و دئنهجامدا دگهل ژمارهکا

پیشمه رگه یان گیانی خو ژ دهست د دهت و دگههيته

کاروانی شهيدان.

شهيد ريبهر حسين بيړکياتی

ل سال 1983 ل گوندی بیړکيات

هاتیه سهر دنیا یی،

ل رۆژا 3 \ 4 \ 2001 ل

گوندی میزی سهر ب ناوچه داریا

جه مانکی فه ترۆمیپلا وان دکه فیتته سهر

مینه کا دۆژمنی دئه نجامدا دگهل ژماره کا

پیشمه رگان گیانی خو ژ دهست ددهت دگه هیته

کاروانی شهیدان.

شهيد هاشم عبید صالح بیړکياتی

ل سال 1983 ل گوندی بیړکيات

هاتیه سهر دنیا یی،

ل رۆژا 11 \ 9 \ 1998 ل سهری

گر دههولی ئه ترۆش ب ئه گری بۆمبه کا چاندی

یا پرژیمه گۆر به گۆر گیانی خو ژ دهست ددهت دگه هیته

کاروانی شهیدان.

شەھيد عادل مجيد حسين بېركياتى

ل ساللا 1957 ل گوندى بېركيات

هاتيه سهر دنيايى ،

ل رۆژا 3 \ 4 \ 2001 ل گوندى

ميژى سهر ب ناوچه داريا جه مانكى فه

ترۆمبىلا وان دكه فيته سهر مينه كا دۆژمنى

دنه جامدا دگهل ژماره كا پيشمه رگان گيانى خو

ژ دهست ددهت دگه هيته كاروانى شهيدان.

شەھيد سگقان محمد تاهر بېركياتى

ل ساللا 1979 ل گوندى بېركيات

هاتيه سهر دنيايى

ل رۆژا 17 \ 10 \ 2009

دهمى ژبو گرنا ئهركى چوو باژيړى

مووصل تى ئين تى لبت ترۆمبىلا وان

دپه قيت دگهل ژماره كا هه قالان گيانى خو ژ

دهست ددهت دگه هيته كاروانى شهيدان.

شهید جمال توفیق عبدلله بیړکياتی

ل سال 1953 ل گوندی بیړکيات
هاتیه سهر دنیا یی ل رۆژا 28 \ 11
1999 ل نه خوشخانا زهرا ل
مؤصل گیانی خو ژ دهست ددهت و
دگههیه کاروانی شهیدان

شهید خدر عیسی حسن بیړکياتی

ل سال 1967 ل گوندی بیړکيات
هاتیه سهر دنیا یی
ل رۆژا 24 \ 8 \ 2008 ل
دهمی ل ئه رکی شه دگه ریا بؤ مال
دریکیدا دا گیانی خو ژدهست ددهت
دگههیه کاروانی شهیدان

شہید حبی عبدالله حبی بیڑکیاتی

ل سال 1 \ 1 \ 1977 ل گوندی

بیڑکیات ہاتیہ سہر دنیا یی

ل رۆژا 2002 \ 4 \ 4 ب ئه گهری

خیانہ ته کا نه چاهه ریکری ب چند

گۆله یه کان گیانی خو ژدهست ددهت دگه هیته

کاروانی شهیدان

شہید یوسف عبدالله یوسف بیڑکیاتی

ل سال 1965 ل گوندی بیڑکیات

ہاتیہ سہر دنیا یی

ل شهقا 11 سہر 12 \ 2 \

2019 ب خیانہ ت ل مالا وی و یی

نقستی ب دهستی دوو کهسان بدهستی

دوو کهسان ب چه قویان دهیته تیرو رکن

دگه هیته کاروانی شهیدان

شههيد هاشم امين عبدالرحمن بېرکياتی

بېرکياتی ل سال 1973 ز ل
گوندی بېرکيات هاتيه سهر دنيایي
ژ نهگهري پيښه دانا ماری دئهرکی
دا ل نيزیک گوندی گریبر و پشته
چهند رۆژا دنه خوشخانې ښه و چارسه ربي
رۆژ 18 \ 7 \ 2018 گيانې خو ژ دهست
ددهت و دگه هيته کاروانې شهيدان.

محمد حجي عبدالله بېرکياتی

ل سال 1933 ز ل گوندی
بېرکيات هاتيه سهر دنيایي
رۆژا 11 \ 11 \ 2011 ز د
ئهرکی دا دناښ ترؤمبيلې دا گيانې
خو ژدهست ددهت.

شهید عبدالجبار سعید حسین بیړکياتی

ل 1945 ل گوندی بیړکيات

هاتیه سهر دنیا بی

سالا 1982 دناقبه را گوندی

بیړکيات و گوندی مسهله کادا دکه فیته

بیسه کا جاشادا، پشته بریندار بوونی گیانی

خوژدهست ددهت دگه هیته کاروانی شهیدان.

شهید خورشید علی خورشید بیړکياتی

ل 1938 ل گوندی بیړکيات

هاتیه سهر دنیا بی

رؤژا 25 \ 12 \ 2001 ز ب

نه گهری نه خوشبه کی گیانی خوژ

دهست ددهت.

صالح توفیق عبدالله بیرکیاتی

ل ساللا 1966 ز ل گوندئ
بیرکیات هاتییه سهر دنیا بیئ
پوژا 11 \ 1 \ 2005 ز ب
رؤیدانهکا ترؤمبیلئ گیانی خو ژ
دهست ددهت.

صدیق حسن عیسی بیرکیاتی

ل ساللا 1952 ز ل گوندئ
بیرکیات هاتییه سهر دنیا بیئ
پوژا 24 \ 8 \ 2011 ز ب
ئهگهرئ نهخوشیهکا گران گیانی خو
ژدهست ددهت.

شهيد جرجيس (باپير) باپير بئركياتى

سالا 1954 ل گوندئ بئركيات

هاتيه سهر دنيايئ

رؤژا 13 \ 5 \ 2004 ز ژ نشكهكئ

شه گيانئ خو ژدهست ددهت.

شهيد عمر على حسن بهركهقرئ

ل سالا 1973 ز ل گوندئ سيانئ

ژدايكبوويه

ل رؤژا 3 \ 4 \ 2001 ل گوندئ

ميژئ سهر ب ناوچهداريا جهمانكئ

شه ترؤمبئلا وان دكهقئبته سهر مينهكا

چاندى يا دؤژمنى دئنهجامدا دگهل ژمارهكا

پيشمهركان گيانئ خو ژ دهست ددهت, خوينا وئ

دگهل خوينا شههيدئ گوندئ بئركيات تيكله دبئت

دگههئته كاروانئ شههيدان.

شهید موسی حسن بیړکیاتی

ل سال 1949 ز ل گوندی

بیړکیات هاتیه سهر دنیایی

دنهجامی هیرشا چهکی کیمیاوی

دا یا پڑیما گور بهگور بو سهر هیژین

پیشمه رگهی ل چیاپی گارهی و بوویه

ئیک ژبه رکه قتیین فی چهکی و پشتی

دهمه کی کاریگه ریا فی چهکی کوزهک کاتیکن لیکر

و ل پوژا 29 \ 2 \ 1989 ل باژیری موبسل

دنه خوشخانی شه گیانی خو زدهست دا و گه هشته

کاروانی شهیدان.

اسماعیل صالح مستهفا
 خوڊان جهرگ بوو یی کار زانا
 زووی دگههشته چهپهرا
 چهند دل پاک بوی حکیم عیسا
 سینگی ته یی شهکری بو ههمی دهما
 ته دیلان دگر ب دوژمننا
 عبدالستار ئەحمەد، بهشار ئەحمەد
 جووتی برا سینگ چهپهرا بوون
 ئەوان وهلات بخوینی رهشاند
 محمد رشید توفیق، عبدالکریم ئیبراهیم
 ئەو ههر دووک خوش مهرده میربوون
 ئەوان زوویکا دووژمن دتهزاند
 خوړشید محمد، ریبهر حسین
 ئەو خوڊان سوژو پهیمان بوون
 وان گیان ژ دوژمنان دقهتاند
 عبدالرحیم عیسا، عادل مجید
 بو وهلاتی ستیرین گهش بوون
 وان دووژمن ژ چهپهرا دوران
 هاشم عبید، سهگقان تاهر
 تیرین دلی دووژمنان بوون
 وان ناما نازادیی گههاند
 جمال توفیق، خدر عیسا
 ئەو ئەقیندارین وهلات بوون

ئەوان ھەردەم دووژمن درەشانە
 حەجی عبدللە، یوسف عبدللە
 ئەو دگەل دارێ تەھنگی دۆست بوون
 چوونا ھەوە دل ل مە ھەلانە
 ھاشم ئەمین، محەمەد حەجی
 ئەشیندارێن وەلاتی بوون
 وان تەقنێ ئازادیی راجانە
 عبدالجبارسەید، علی خۆرشید
 ھێقیی ھەوە چەند دەزەن بوون
 دلێ دووژمنان دلەرزاند
 صالح توفیق، صدیق عیسا
 دشانەراندا پەلا گەش بوون
 چە چاران وان سەر نەدچەمانە
 عەمر حەسەن کەکو
 خوینا وی دگەل یێن مە تیکھەل بوو
 مەردە مێرو سەر بلند بوو
 جرجیس ناغێ تە باپیر باپیر بوو
 دەولەت بوون ھەر ھێقی تەبوو
 کوردستان ناغ سینگی تە بوو
 ئەف شەھیدیێن گوندێ مەبوون
 ژ وەلات را ئەشیندار بوون
 دسەنگەراندا خۆ راگر بوون
 دەیرشانداندا پێشرو دچوون

بریندارین گوندی پیرکیات

ئەقین پییهکی خۆ ژ دەست داین

- 1 - دیوالی سلیم عبدالحمید
- 2 - شیمال ابابکر توفیق
- 8 - صدقی حسن تمر
- 9 - عبدالجبار حسن حسن

ئەقین بریندار بووین

- 1 - همزه سلیم عبدالحمید په ککهفتی
- 2 - سگقان سلیمان احمد په ککهفتی
- 3 - امین عبدالرحمن احمد
- 4 - عزیز سلیم عبدالحمید
- 5 - عمید محمد حسن عبدالله یوسف
- 6 - مقدم حجی حسن سعید
- 8 - نقیب أحمد یاسین یحی
- 9 - سلیمان خورشید علی
- 10 - عصمت أحمد عبدالرحمن
- 11 - اکرم موسی شکر
- 12 - عبید صالح مستهفا
- 12 - رزوان عبدالله حجی

- 13 - امین یاسین احمد
- 14 - لقمان امین فہ تاح
- 15 - محمد صالح عبدالحمید عمر (حربی)
- 16 - ناجی حسن تمر
- 17 - ابابکر توفیق عبداللہ
- 18 - سلام سعید

بیرکیاتی

برینین مه گهلهک دکورن
 بیرهاتنین ته تهف سهربوورن
 هندهک جارن بو دگرنژین
 هندهک جار ژی ئهم بو دگرین
 پایزین ته دل شهکهرن
 زقستانین ته وهکی بویکن
 بوهارین ته چهند نازکن
 هاشینان ئاشین ته دتهزن
 چهند یئ شرینه ئاشی ته
 تاهری چیللا خرشهکته
 ههچی دیت گازی دکته
 دلی خو همیئ بو شهکته
 ئهو بو رهوش و ههبوونا ته
 بییرکیاتی
 ئاشی ته گهلهک کهئنا
 میژوویا ته تهف سهربووره
 خهلی ته تهف ئهشینداره
 ژ سینگی و بهرو ئاقاری ته
 گهلهکین ژ ته بهرزهبووین
 ئاشین وان ههروژ ئهم دیژین

سهرهاتيځن وان نم شهگيرين
دبووینه ئیک ناخت وان دگل ناخت ته
بييرکياتي
دئ بو سالين بوري زفرين
چيايځن ته پري دنگ دهين
شان يئ گازی ئیک دوو دکن
ل دوورين ته شان کارکن
کچک و کورک يئ ياريان دکن
بيسانين ته همی دشين
دار گویز خو مهن دبين
سپيندار يئ بهژنئ دهژين
جوتيارين ته ناپاوهستن
برکا فتح برکا مهن
ثافت خو تيدا ناگرين
نوباشين ته ئیک دويث ئیک دهين
دمين رورئ ئيشارهن

هجي نهمد بېرکياتي

2009 \ 12 \ 24

ئەلبۆما گوندی

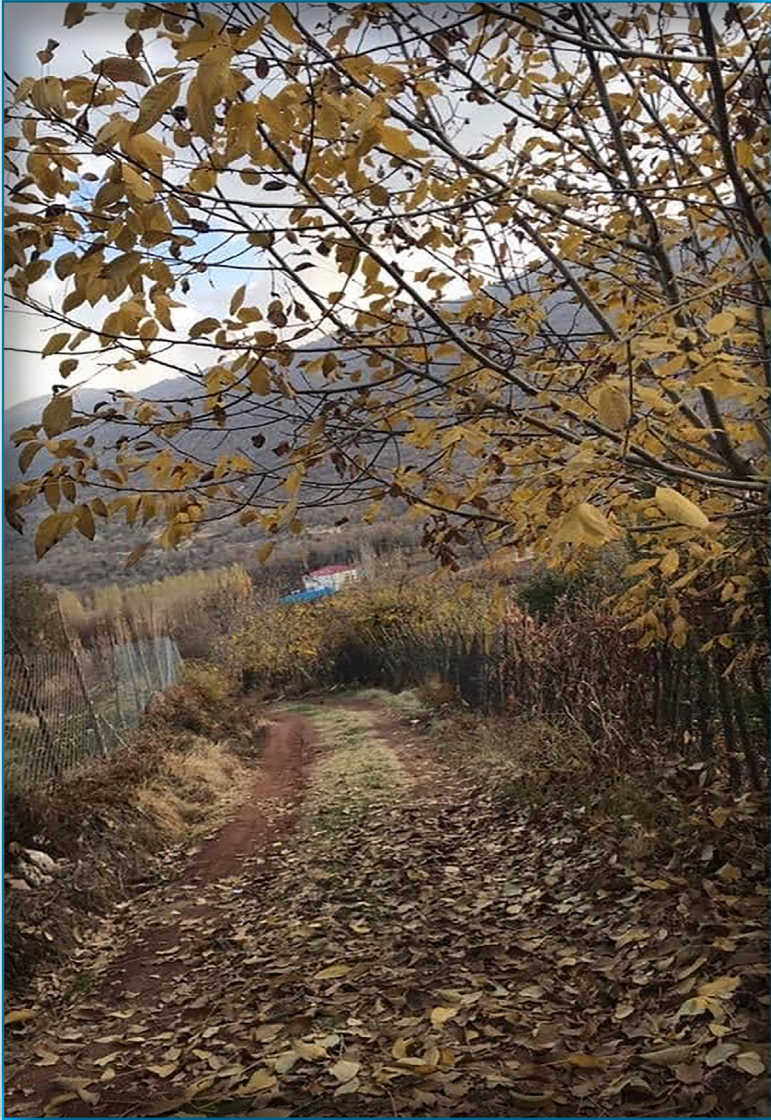
بیڑکیات

زفستانا گونئی بیرکیات

بۆھارا گوندئ بئركيات

پاييزا گوندئ بئركيات

هاښينا گوندئ بئركيات

کانیکا سړی

کانیا مهن

برکا فهتم

برکا مهزن

عاقدين گوندئ پيرکيات

جوويا قوله تينئ

كانبا ئاقهگيزكى ل وهرزى بۆھارى

كانىكا رۆپنى

که فری پشٲا گوندی

که فری حسارا بٲرکيات

کافلین مهیدانا بیرکیات

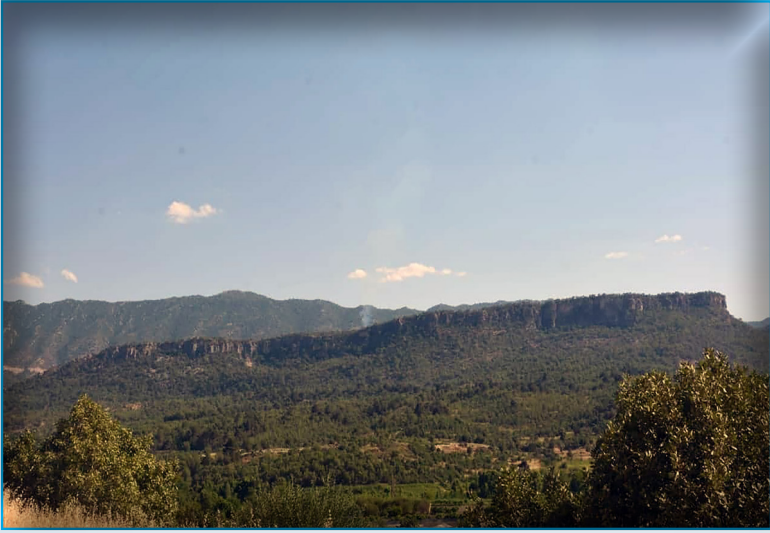
شیفا مهیدانا بیرکیات وهرزی بۆهاری

خهزائين نفتارهش خارئ ب دهشتك

كهشرئ كونهباكئ

حسارا بٲرکیات

بیستانین گوندی بٲرکیات

دهریکۆ لاتی ل حسارا بیڑکیات

دهریکّ گارانّ ل حسارا بیرکیات

بیستائین گوندی سوہینے

بەرى سقۇرا

جوونی دہن کاٹلین کہشن

تین کہلی کہشن ہنداٹ گونڈی سوہن

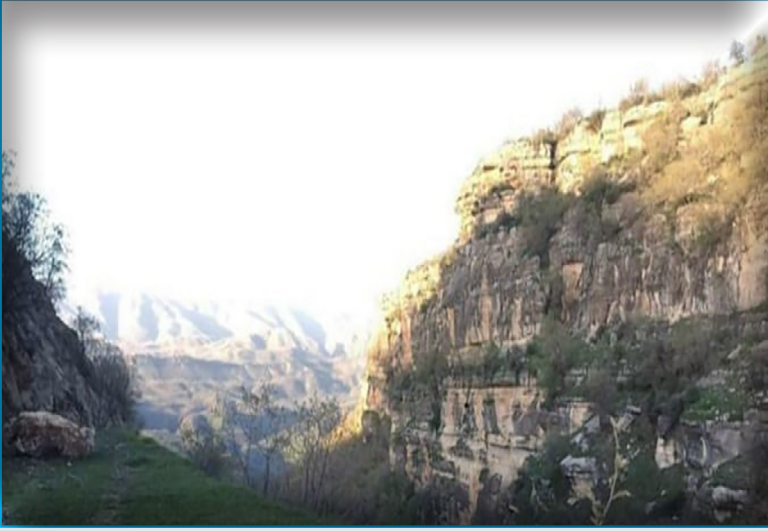
هرچ ل چيائ خټرئ

مزگهفتا نووی ل کۆرکا قهرهچا

مزگهفتا مسهلهکا

گهلېن بیرکیات - رېکا گلھسپیکى

سې دیمهن دئیک وینهدا / کۆکهلې شېرا - رېکا ملې - کئیرې حسارې

چهل کمال

كۆمپانیا تاقا

بيستانين بئركيات ژلاين باكوور

گوندئ بئركيات سالا 2020

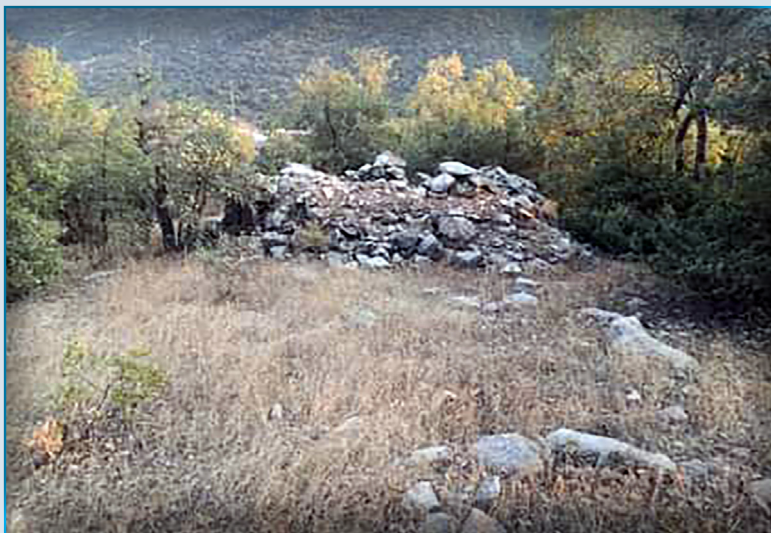
گوندی بیرکیات

مهیدانا بیرکیات

بیستائین گوندی مسهلهکا

قۇبا مهلا عبداللهی

تهقزینه

دارا ختدانا

کهزانا زینی

بهري پيرى

ئاشئ حجى عبداللهى

ئاشئ حجى عبداللهى

نہ و کہ سین ژیدہر لی ہاتینہ وەرگرتن:

- 1 - احمد حسن بیڑکیاتی
- 2 - سلیم عبدلحمید عمر
- 3 - ئاڤدا حسن
- 4 - عبدللہ حجی
- 5 - اسکندر سلیمان
- 6 - امین عبدلرحمن احمد
- 7 - یوسف سلیمان احمد
- 8 - صبری حسن سعید
- 10 - تیلی حمو مستفی
- 10 - احمد عثمان احمد
- 11 - عبدللہ عثمان احمد
- 12 - أحمد رشید
- 13 - حجی محمد باپیر
- 14 - حجی حسن
- 15 - مجید صالح

بهره‌فکار

ماموستا هه‌قال جمال توفیق عبدالله بیړکیاتی

- سالا 1987 ز ل گوندی بیړکیات ژ دایک بوویه.
- خویندننا سهره‌تایی ناوه‌ندی ل کومه‌لگه‌ها بلدی‌شا بدوماهیک ئینایه، ئاماده‌یی ل ناوچه‌داریا ئه‌ترؤش بدووماهیک ئینایه.
- سالا 2009 چوویه زانکویا دهۆک، ئه‌کولینا په‌روه‌دا بنیات پشکا زمانئ کوردی تمام کره.
- سالا 2012 هاتیه دامه‌زراندن سهر ب وه‌زاره‌تا په‌روه‌ردئ ئه وه‌ک ماموستا ل په‌روه‌ردا دهۆک یا رۆژ هه‌لات ئه، بۆ ماوی چوار سالان وه‌ک ریئقه‌به‌ر قۆتابخانا زینا ئا و ئوزمانا سهر ب ناوچه‌داریا مانگیشکئ کارکره.
- نۆکه ماموستایه ل په‌روه‌ردا رۆژ ئا ئا ل قۆتابخانا (نۆهات) ب خویندننا ئینگلیزی.

بهره‌فکار

نقیسه: حجي أحمد بیړکياتی

13 \ 11 \ 1984 ز
ل گوندی بیړکيات ده‌شرا
بهرواری ژیریا هاتیبه سهر
دنیایی.
سالا 1997 ز ده‌ست
ب خویندنې کریبه، ژبه‌رکو
قوتابخانه ل گوندی وان
نه‌بوو، سهره‌تایی ناوهندی
ل کومه‌لگه‌ها بلدیشا
بدووماهیک ئینایه، دوئ
ناوهندی ل ناوچه‌داریا ته‌ترؤش
بدووماهیک ئینایه.

ل سالا 2000 ز ده‌ست ب نقیسنه هوزانان کری یه
سالا 2012 ز په‌یمانگه‌ها ته‌کنیکی شیخان به‌شی ژمیرباری
بدووماهیک ئینایه
سالا 2017 ز وهک ریقه‌به‌ری به‌شی ره‌وشه‌نیبری هوندری
شیخان ده‌ستبکار بوویه.

سى بهرهم چاپكرينه

- 1 – پەرتووكا ھۆزانين فەلسەفە (كاروانينه دى پرىكەئين)
- 2 – رۆمانەك ل سەر شەھيدى فەرماندە فاخر بەروارى
(خوبن بەخشى مرۆف قەژين)
- 3 – رۆمانا گياندارو ژيان

بەھەمپن نەچاپكرى

- 1 – پەلاتينك ھۆزانين زارۆكان
- 2 – ژيان و ژيان چيروكين زارۆكان
- 3 – بەزرە دا جوان بژى
- 4 – پەرتووكا ھۆزانا (نمەباران)

Hajiahmedosman168@gmail.com

ناښروک

سوپاسی
دیاری
دهست پټک
سنور و جگرافیا گوندی
رامانا ناښی بیړکيات
ریکین گوندی بیړکيات
نهو جهین گوندیان بناښ دنیاسین
حسارا بیړکيات
شیښین گوندی بیړکيات
دوولین گوندی بیړکيات
باسکین گوندی بیړکيات
ناښین بهران
کهښرو چهل و شکر
شکهښتین گوندی بیړکيات
بهراپین گوندی بیړکيات
کانینین گوندی بیړکيات
تهښه بهرین گوندی بیړکيات
نهو دارین ناښ لسهر هاتینه دانان
گورستانین گوندی بیړکيات
کومبه فرین گوندی بیړکيات
ههښشپین پهزی ل گوندی بیړکيات
مهغه لپن پهزی ل گوندی بیړکيات
نیشانین ناښدان

ناشەرۆک

ناشین ریکین دناڤ بیسانان
گازا رهش
شینوارین گوندی بئریکیات
ژین و ژیارا گوندی بئریکیات
بنه مالین گوندی بئریکیات
ناقاھیی و پیک هاته یین گوندی بئریکیات
گوندی بئریکیات لسهر دهمی شورەشی
قوتابخانه و ماموستایین گوندی بئریکیات
مزگهفتین گوندی بئریکیات
مه لایین گوندی بئریکیات
مخاتارین گوندی بئریکیات
روی شپین گوندی بئریکیات
گهش و هه وای گوندی بئریکیات
پیشه یین سهرهکی و رپو رسمین دهوات و تازیان
نچیرقانیین گوندی بئریکیات
کهو گیرین گوندی بئریکیات
میش شانین گوندی بئریکیات
شقانین گوندی بئریکیات
چیرۆک بیژ و ستران بیژین گوندی
ژنین نافدار یین گوندی بئریکیات
دایپرکین گوندی بئریکیات
یاریین ل گوندی بئریکیات دهاتنه کرن
سهرتراشین گوندی بئریکیات

ناښه روک

ترانه کهرین گوندی بیړکيات
مری شویین گوندی بیړکيات
جهی بالاښان ل گوندی بیړکيات
حهکیم و شارازایین گوندی بیړکيات
کارسازین گوندی بیړکيات
نهوه نافرتهین کارئ دهستی دکرن
پشتی سالا 2015 نونهرین گوندی بیړکيات
جوړین داران ل گوندی بیړکيات
جوورین گیایی ل گوندی بیړکيات
جوورین خوارنی ل گوندی بیړکيات
جوورین گولا ل گوندی بیړکيات
تهیرو تهوال ل گوندی بیړکيات
جوورین گیانهوهران ل گوندی بیړکيات
گیانهوهرین خشوک و فراکه
گرنگترین رویدان دمپژوویا بیړکيات دا
نهلبووما شهیدین گوندی بیړکيات
بریندارین گوندی بیړکيات
بیړکيات
نهلبووما گوندی بیړکيات
نهوه کهسین ژپدر ژیهاتینه وهرگرتن

